

ምቁር ትግርፍ

ሰውያን ምስኪታትን

አወሐሰ

አግባላ

ምስጋና

ኣብ መርበብ Facebook ኣብ ኣበርክቶ ምስላታት ንጡፍ ተሳትፎ ንዝፈጸምኩምን ዘተባባዕኩምን ክብራት ኣዕሩኸይ፡

Mahre Abram -ሩማና ብርሃኑ - Mike Tekle- Alga Fessihatsion - Mohammed Mahmud Ibrahim - Hermona Berhe- Dimay Dadimay- Biniam Cahsai Michael- Ibrahim Ali-Segen Kahsay - Esak Kidane - Yosan Rezene Rezene Haile- Debesai Wodetinsae- Samson Tesfay- Daniel Tesfay- Senait Negash - Fthawi Teame Gebresadik-Segen Abraham - Azeze Mekseb - Amine OK - Wedi Birhane - Zwengel Yohans - ክብሮም ጫካማ- Luwam Simret- Filmon Haile- Merid Zeru - Heaven Simret - Hery TK - Okab Musie - Chrissebri Musse - Sami Hagon - Esute Habtemichael - ስመረ ፍስሃዮ- Sultan Ibrahim - Adhanom Petros - Solomon Gerensea - Sulaiman Ibrahim - Tedros Afenigus - Haben Hugaena - Tesfit Gereye - Hamie Nice- Zeruu Ghebregus- Viva Hzbi Erina Waero - Maebele Tekle-Kibrom Weldegebriel - Zelalem Mihretaab - Mesfun Gezhey - ሳይመን ፍስሃዮ - Semere Weldu Andu - Helen Ermias-Abiel Zere- Awet Habte - Fkri Megedey - Ermias Sereke - Akile Eseyas- Debesai Tsegai - Debesai Weldetinsae - Brhin Kidane Abraham- Wedi Eri . Eden Stefanos – Andte Mehreteab – Harnet Russom – & Dessale Bereket Abraham

ከምኡውን ኣብ ኣበርክቶ ስውያ ንጡፍ ተሳትፎን ምትብባዕን ንዝፈጸምኩም ክብራት ኣዕሩኸይ፡ Ibrahim Ali - Mahre Abram - -Tedros Afenigus - Mohammed Mahmud Ibrahim - Mohammad Nur Alhasan- Wedi Eri – Luwam Habte- Gual Micael –Harnet Russom- & Awet Habte Fkri Mengedey-

ዝልዓለ ምስጋና የቕርበልኩም።

ማንሃይም ጆርመን 7. 1. 2014

ስመረ ገብረ ትንሳኤ

መቼድም

ቀዳሞት ወለድና ሙብዛሕትአም ጽሑፎምን ነቢዮምን ዘይክእሉ እዮም ነይሮም። ስለ ዘይጽሕፉን ዘይነቡን ግና ደናቁር እዮም ክበሃል ኣይከኣልን እዩ። ፍልጠት ዝፈጥሩሉ፡ ዝዕቅቡሉን ዘመሓላልፍሉን ሙብዛሕትኡ ብቑል ኢዩ ዝነበረ። እቲ ፍልጠት ምቁርን ተዘካራይን ምእንቱ ክኸነሎም ከኣ ብመልክዕ ምስላ የዘውትርዎ ነበሩ። ቆልዓ ዓቢ፡ ሰብኣይ ሰበይቲ ኸኣ ይምስል ነበረ። ንዘይምስል ከኣ "ዘይምስል ኣብዲ ዘየኸምስዕ ኣድጊ" እናበሉ ይወቕስዎ ነበሩ። ኣብ ዕላል፡ ኣብ መጎተ እቲ ዝያዳ ምስላታት ዝፈልጥ ክብረትን ተሰማዕነትን ነበሮ።

እምበኣር ገለ ካብኡ ዝኣከብክዎ ምስላታትን ሰውያታትን "ምቁር ትግርኛ" ኢሉ ሰምዮ እነሆ ቀሪቡሉም ኣለኹ እሞ ተቐብሉኒ። ተቐብሊኩም ከኣ ንሰብኩምን ንፈተውትኹምን ኣካፍሉ፡ ተዘናግዕሉ እውን። ንውሉድኩም ከኣ ኣውርሱ።

ሰናይ ንባብ

ሰመረ ገብረ ትንሳኤ

ሀ

ሃህ ንዝበለ ኣንበሳ ኣይትቃለሶ፡ ስጋ ኣኹልሶ

ሃሊሉ ንዝመጸካ ኣድጊ ኣኸቢድካ ጽዓኖ

ሃላይ ሰላሊ፡ ዓሻ ተታለሊ

ሃላይ ሰዓሚ መበላሸዊ ጭሕሚ

ሃላይን ገጅፍን ኣይኹን ውላድካ፡ ተዛሪብካ ኣይተስምፖ ተቐሊስካ ኣይተውድቐ

ሃመማ እንተ በዘሉ ተፈይቶ፡ ኣልባ ነይከፍቱ

ሃበኒ ህባይ ይገብር

ሃብቲ ብዕድል፡ ስራሕ ካብ ግድል

ሃብታም በዲሉ ዘረባ ይጠውይ፡ ጭጉራፍ ሃሪማ ባዕላ ተእውይ

ሃብታም በዲሉ ይብል ፈንጠርጠር፡ ድኻ ተበዲሉ ይብል ቀብጠርጠር

ሃብታም ብምጽዋቱ፡ ድኻ ብጸሎቱ

ሃብታም ብኸንቱ፡ ድኻ ብጉልበቱ

ሃብታም ብወርቁ ድኻ ብጨርቁ ኩሎም ይጭነቐ

ሃብታም ብዘይ ድኻ ኣይኮርዕን፡ ድኻ ብዘይ ሃብታም ኣይበልዕን

ሃብታም ብገንዘቡ ድኻ ብጥበቡ ይቀራረቡ

ሃብታም ንሃብታም ይካሰሱ፡ ድኻ ንድኻ ይላቐሱ

ሃብታም እንተ ሃበ ዓይኒ ድኻ ደም ሰረበ

ሃብታም ከህብ ዓይኒ ድኻ ደም ይሰርብ

ሃካይ ከንዲ ዝሓርእ ይፈስው

ሃይሞኖት ዘይብሉ ሰብን፡ ልጓም ዘይብሉ ፈረስን ሓደ

ሃዳናይ ንኸርሱ፡ መናኒ ንነፍሱ

ሃዳናይ ከልቢ ጸጉርን ኣብ ኣፉ፡ ዱላን ትርፉ

ሂቡ ብኢዱ ተመሊሱ ይልምን ካብ ወዱ

ሂብካ ኣይትኸላእ ፈቲኻ ኣይትጽላእ

ህሩፍ ንኣመሉ መገዲ ዕዳጋ ይጸበ

ህውከት ይሰድድ በረኽት

ሀዉኸ ኣዳጉራ ኣብ ቁራዕ ከሎ ይነፍሕ
 ተሃዊኸን ይኸዕወኡ ተደቢረን ይሓፍስኡ
 ትንዕ ዝበለካ ዳርጋ ዝሃረመካ
 ንሃመማ ቁስሊ ንቕልዓ ገጽ ኣይርኢ
 ንህደም ዝበለ ፈራሕ ይመስል፣ ንብላዕ ዝበለ ህሩፍ ይመስል
 ንጽብቕቲ ጸወታ ሃበኒ ጸየቕታ
 እንካ ዘይብል ሃባ መን ኣልመዶ?
 ከህቡ ብንያት ክኸልኡ ብምኸንያት
 ዝሃረመ ይውረስ፣ ዝተሃርመ ግን ኣይውረስ
 ዝሃቡኻ ኣይትኣበይ ዝገበሩኻ ኣይትረስዕ
 ጃዊ ሰለፉ ሃሪሙ የእዊ
 ሂብካ ኣይትኸላእ ፈቲኻ ኣይትጽላእ

ለ

ሓሶት ድራር ሓደ ምሽት
 ለሚን እንተ ዘይበላዕካዮ ዕንጉለ፣ ትምህርቲ እንተ ዘይፈለጥካዮ ጽላለ
 ለቕታ ተባላሽያ፣ ኣብ ምንታያ? ኣብ ምንፍሓ! ኣይ ኣብ ምንፍሓን ኣብ ምጥብሓ
 ለባም ሰበይቲ ብምስዓም ትስንገል
 ለባም ተወክስ፣ ባላ ተሞርክስ
 ለባም እንተ ፈከረ ዓሻ ይወግእ
 ለባም ክመውት ልቡ፣ ንጉስ ክመውት ግንቡ
 ለባም ይሓስብ ናይ ዓመት፣ ዓሻ ይሓስብ ናይ ዕለት
 ለባም ይሕረድካ፣ ዋዕላ ይፍረድካ
 ለይቲ ምድሪ ይግስግሱ፣ ሰይጣን ሓዚሎም ይምለሱ
 ለጋስ እንተ ለገሰ የለቕሕ እምበር ኣይህብን
 ላም ብኢዳ ዝቐርባ ብእግራ ትሓክኽ

ላም ይሐርዱ በብላዕቲ ይዋረዱ
 ላምካ ሒሕ ትበለልካ ዋላ ስልዎ ኣይትተሓለበልካ
 ላዕላዩ ዝተዘርገ ታሕታዩ ነይጸረዮ
 ሌባ ሌባ እንተ በልዋስ ልዋ ልዋ ዝበልዋ ይመስላ
 ልሙጽ መልሓስ እናሓደረ ይሕርፍፍ
 ልቢ ሰብ ክትምርምር ብናትካ ጀምር
 ልቢ እንተ ኣለካ ተኸተል ሓለቓኻ
 ልቢ ውላድ ቀጥ ልቢ ወላዲ ቀጥቀጥ
 ልቢ ጓል ክንዲ መርፍእ ንሳኳ እንተ ሰዓምካይ ትጠፍእ
 ልብን ሳዕርን እናሓደር ይበቁል
 ተለጋገስ ከም ኣሕዋት፡ ተጸባጸብ ከም ጓና
 ንለባም ኣምተሉ ንዓሻ ደርጉሓሉ
 ንሎሚ ዘይኮነ ደርብይዮ ኣብ ዕነ።
 ኣይትሃብ ኣይትለግስ ፣ ዕድል ባዕላ ትገስግስ።
 ከመይ ኣለኻ ዝብል ለባም፡ ከመይ ኣለኻ ዝደጋግም ገልጣም
 ካብ ሰይጣን ዝልቃሕ ከይበልዐን ይፍንጭሕ
 ካብ ደገዝማቲ ኣይትለቃሕ ፈርጊ፡ ንየው ነጀው ክትብል ከይትሓገ
 ዝሓበጠት ልቢ ማሕጎማ ፈውሳ
 ዘየለቅሕ ቀታሊ ዘይመልስ ከታሪ
 ካብ እግሪ ልሳን ትዕንቀፍ
 ብተመን ዝተነኸሰ ብልሕጺ ተዳህለ
 ካብ ሌባ ተቐባል ሌባ

ሐ

ሓላዊ ዘለዎ በጊዕ ኮልኮላ ግዳም ይሓድር
 ሓላው ዓይኒ ብዙሕ
 ሓሰኻ ደምበ ኣብ ዝለምለመሉ

ሐሶት አየቼይሕን እዩ

ሐሶትን ስንቅን እናላደር ይፈኩስ

ሐቂ ተዛራብካ አብ መገዲ ደቅስ

ሐባል መጠመቲአ ትኮሐል

ሐባል በልያ ከይቀደመትኪ

ሐባእ ቁስሉ ሐባኢ ፈውሱ

ሐወይ ኢልካ ሰብ አይትእመን ድሙኻ ኳ ተምጽአልካ ተመን

ሐዊ ሐሚሙ እንተደቀሰስ : ሐሰር ክበጽሖ ከደ!

ሐዊ አተወካ እንተበልዎስ ደሐን ሐሰር ተኸዲነ'ለኹ በለ!

ሐዊ እንተተደጎለ ዝጠፍአ ይመስል

ሐው ሐው ሰበይቱ

ሐያል ውሕጅ ንዓቕብ

ሐደ ከይበልካ ክልተ የለን

ሐዳረይ ዘሪገዮ ብጽጋበይ ዝምለስ መሲሉኒ ከም ቀደመይ

ሐጓብ አዳቕስኡ ባዕሉ ይፈልጣ

ሐጺሩኒ እንተ በልኩስ ተደቢሩ የኹድድ

ሐጺር ኢድጊ ወትሩ ዒሉ

ሕለፈለይ ክሐልፈልካ ሕለኸለይ ክሐልከልካ

ሕማቕ ሰኣን ዓቕሙ ሐላል ሸሙ

ሕማቕ ንፉዕ ወለደ: ተቐልተ! ንፉዕ ሕማቕ ወለደ: ተዘምተ

ሕራይ በላ አይተጻዕድወላ

ሕኑቕ እንታይ የውጽእ? ዓፍራ

ምሉእ ባዕሉ ይኩዎ ሕጺይ ባዕሉ ይምርዎ

ሰኣን ሕራይ ኣጥፋእክዎ ናብራይ በለት ሰበይቲ

በትሪ ሐቂ ትቕጥን እምበር አይትስበርን

ባዕላ ዝሰበረታ ጸሕሊ ሐጺባ ከም ዘንበረታ

ብሒም ዝበለ ይተሓጎም

ተሓቢአን ይጠንስኦ ሰብ ኣኪበን ይሓርስኦ

ተሓጓሚ ከሎ ተሓዝ ልቢ ይጠርጥ

ትሐምም ትሐምም ትመውት፡ ትስኦን ትስኦን ትደክይ

ንዕልቲ ሕማም ኩርምቲ

ኣሓስ ምስ ሓራዲኦን ማይ ይሰትያ

ኣነን ሓጺሩኒ እብል ንሱን ተደቢሩ የኹድድ

ኣወትገኒ ንዝበለካ ኣይትሕረድ

እንዳ ሕኑቕ ገመድ ኣይትበል

ከብዲ ከምዘልመድካሶ ሕልሚ ከምዘፈታሕካሶ

ከብድኻ ሓምሊ ምልኣሶ፡ ዝባንካ ወደቦ ኣይርኣሶ

ከይትሕጎስ ካብ ክልተ ውለድ

ኩሉ ካብ ሓቁ ኣይሓልፍን እዩ

ኩሉ ይሓልፍ ክሳብ ዝሓልፍ የሕልፍ

ካብ ሓሚምካ ሕክምና ተጠንቂቕካ ጥዕና

ክበዝሕ ጨው ይነግሕ

ክትሕሱ ንጽባሕ ዝድገም ሓሱ

ዘየተሓድር ኣየማሲ

ዘይሓሰብካሶ ርኽብ ኣይመርገም ኣይምርቓ

ዝሓለፈሉ ትንፋስ ሰብ ኣሕለፈ

ዝተደጎሊ ሓዊ ዝተፍኦ ይመስል

ጥፍኣ ዝበለን ሓርጭሲ ምስ ንፋስ ይቀዳደማ

ጥዋፍ ንርእሳ ትሓርር ንኻልኣት ተድርር

ሕልሚ ፈሪሖም ድቃስ ለይቲ ይስእኑ

ሕማቕ ይረገም ሓያል ይድርገም

ካብ ጽንጽያዶ ሓኸለ?!

ሓላው ስብ ጸሊም

ቀሺ ናብ ዳዊቱ ሓረስታይ ናብ ነዊቱ

ብኸበሮ ኣብያስ ብሕምቢጣጦ

ሓቕን ጸሓይን እናጸንሓ ይደምቃ

ኩሉ ሓላፊ ስም ተራፊ

ካብ ሕሜት ጥሜት

ሓቂ ብዘገም ኣይትህወክ ኣይትቐደም
ሓው ፈውሲ ሓው ሓደ ከም ዘይተወልደ
ሓያል ውሕጅ የንቃዕርር

መ

ልዕሊ ብጾታ ዝነውሐት መሸላ ወይ ንዑፍ ወይ ንወንጭፍ
መልሐስ ዓጽሚ የብላን ዓጽሚ ግን ትሰብር
መልክዐኛ ኣበረኛ
መልክዕ ኣንጌራ መኸመስመሲ መልክዕ ኣደይ ማርያም ተደምሳሲ
መልክዕ እሃበኒ እምበር ውሕልነትሲ ካብ ጎረብርተይ ይልቃሕ በለት ሰበይቲ
መመስልን ኣይግበርካ፡ መመስልን ኣይኸላእካ
መሲልኩም እንታይ ኣምጸእኩም
መሬት እንተ ትግልበጥ ኩዕንቲ ምጸገብና በለት ህበይ
መሬትኳ ኣንተ ሃብካይ ኣያ ትህበካ
መርዓዊ ከይሓዛ ዓርኪ ሓዛ
መርፍእ ዝሓለፎ ፈትሊ ይስለፎ
መርፍእሲ ትርፍኣሉ እምበር ዝርፍኣላ ኣይትፈልጥን
መታን ክመስሎ መስለሉ
መናበሪ ገዲፎም መናገሪ
መን መርዓት ኢሉክን ትኮሓላ?
መን ምዃንካ ክነግረካ መኻይዲ መን ምዃንካ ንገረኒ
መዓልትን ክልብን ከይጸዋዕካዮም ይመጹ
መገዲ ምስ ወዲ ዓዲ
መገዲ ጥዕና ዓመት ኪዶ
መጠምጠምያ ዘይቀረባስ መቀራጠምያ
መጥፊኢኻ ይብርሃካ
መያ ብግብሪ፣ ዕድል ብፈጣሪ!

ማሕበርካ በኾረ ሻራኻ ተሳዕረ አይበሉኻ
 ማንቲለ ብአዝና ትልለ
 ማንቲለ ዘሊላ ዘሊላ ኣብ ምድሪ
 ማይ ካብ ዓማቕ ምስላ ካብ ሒማቕ
 ምስ ኣረጊት ምኽር ምስ ሓያል ውፈር
 ምስላ ይምስላ ጎጎ ዘየብስላ
 ምብላዕ ምብልዑስ ዝብኢ ዓድና ይብልዓዮ
 ምብላዕካ ዝለመደ ክርእየካ የምባሁኛ
 ምኻን ስብሕቲ ወላድ ብዝሕቲ
 ምኽሪ ሓደ ትሕቲ ምድሪ፡ ምኽሪ ክልተ ልዕሊ ምድሪ፡ ምኽሪ ሰለስተ ዘርኢ ምድሪ።
 ንኣንጭዋ ሞታ ንድሙ ጸወታ
 ሰራቂ ሞባእ ባዕሉ ይላፋለፍ
 ቀቢሩ ዝምለስ ያኢ ዝመውት ኣይመስሎን
 ባዕሉ ዝኣመነ መስክር ኣየድሊ፡ ብሱሩ ዝመንመነ ምሳር ኣየድሊ
 ብወሰን ቅብሩኒ ምሩርቱ ስመይ።
 ተመሊስካ ትረድኦ ሓዲግካዮ ኣይትኣተው
 ተመርፆ ተመርፆ ይብሉኻ ምዕሮ ዘይሕግዙኻ
 ናይ ዝሞተስ ሞተ ብዘሎ ንዛተ
 ንምድሪ ኣይህቡላ ስድሪ
 ንብርቱዕ ምጉት ኣይትተሃወኽሉ ንነዊሕ መገዲ ኣይትገየየሉ
 ኣብ መገዲ ኣይሰጉሙልካ ኣብ መኣዲ ኣይቐድሙኻ
 ኣብ ዘይመንጠቢትክን ኣይተኣትዋ ኢድክን
 ኣንጊህካ ዝገሸካዮን ኣብ ንእስነትካ ዝወለድካዮን እናሓደረ የሓጉሰካ
 ኣይ ብመናብርን ብኸናፍር፡ ኣይ ብኸናፍርን ብመናብር
 ኣይ ጓል ኣይመርዓት፡ ኣይስብቆ ኣይገዓት
 እምባ መዓር ክፈርስ ንለባም የሕሞ ንዓሻ ይሕጉሶ
 እንተ ዘይሞትክን ጥዕና ኣሎክን
 ካብ ምህሮ ኣእምሮ
 ካብ ምምሕጋጹ ምግያጹ

ካብ ሞትካ ሰላዳትካ
 ካብ ዝወርወረ ዝመኸረ፡ ካብ ዝኣመተ ዝሰደረ
 ክምካሕ ክምካሕ ኣብ ርእሶይ ኳሕ
 ዘይምስል ኣብዲ ዘየኸምስዕ ኣድጊ
 ዘይተማህረ ነየድሕን፡ ዘይተወቐረ ነየጥሕን
 ድሕሪ ማይ ናብ በዓቲ
 ኣብ ልዕሊ ንጉስ ኣይፈርዱ ኣብ ልዕሊ ማይ ኣይኣጉዱ
 ካብ ማይ ባሕሪ ብጭልፋ
 ማይ ኣይጓዳእ ዘረባ ኣይውዳእ
 ትምባኸ ካብ ጋሻ ምስላ ካብ ዓሻ
 ዘሎ ዘይመውት ዝሞተ ዘይነበረ ይመስል
 መልክዕ ህድሞ ገበላ፣ መልክዕ ክዳን ነጻላ፣ መልክዕ ዘረባ ምስላ

ፈ

ረቢ! ረቢ! ኣይትበል ረቢ ዝፈትዎ ግበር
 ርሑቕ ዓዲ መሐሰዊ
 ርሑቕ ከይደ ዝምርዖ፡ ሓደው ክታልል ሓደው ክታለል
 ርኣዩኒ ርኣዩኒ ሕብኡኒ ሕብኡኒ
 ተረቲዕና ከይብሉ ይግባይ ኢልና ይብሉ
 ኣይረኣኹን ኣይሰማዕኩን ሓንቲ ርእየ ሰሚዔ ብዝሕቲ
 ጥቡስ ገዲፋስ ስቁል ተማዕዱ
 ንኸገሹ ጋሻ ይጸልኡ ንኸሞቱ ሬሳ ይጸልኡ
 ራዛ ናይ ኣቡኡ ሓዛ
 ርእሲ ገዲፎም ሸኾና ይኣራርዩ
 የርክበሉ ክትብል የርክበልካ

ሰ

ሃላይ ሰበይትን ቀዳድ መኩባዕትን የጥፋላዮም
 ሕሹኸታ ሰበይቲ ከብ ድምጺ መድፍዕ ይብርትዕ
 ልቢ ሰበይቲ ክንዲ መርፍእ፡ ንሳኳ እንተሰዓምካያ ትጠፍእ።
 ምስ ሰብካ መዓት ዳርጋ ገዓት
 ምስ ሰሓትካ ምክሪ ይርከብ ምስ ጠረጥካ እግሪ ይእከብ።
 ምስ ሰዖብ ኣይትጽወይ ለባም ተወከሰ
 ምስ ወዲ ሰላሳ ኣይትጉየይ፡ ምስ ወዲ ሰላ ኣይትምከር
 ሰለስተ እግሪ እንተለክን ጽባሕ ንርእየክን
 ሰበይቲ ዘይብሉ ቤት ጥሪት ከም ዘይብሉ ደምበ
 ሰበይቲ ዝለኣኸቶ ሞት ነይፈርሐ
 ሰብ ነቡኡ እንተ መሰለ ንዝገ መሰለ ነዲኡ እንተ መሰለ ግና ኣይጠፋእኩንዶ?
 ሰብ ናብ ሰቡ ዝብኢ ናብ ገረቡ
 ሰብ ዘለዎ ኣራፊዱ ሞተ
 ሰብ ዝቐበሮ ምድሪ ነገሮ
 ሰብኣይ ቅብጥር እንተ ሓዘካዮ ይነጥር
 ሰብኣይ ክልተ ንየው ነጀው ክብል ሞተ
 ሰብኣይን ደሊኸን ጭሕም ጸሊእክን
 ሰኣን ሕራይ ትህረም ሰበይቲ
 ሰኺሩ ጓልካ ሃበኒ ንዝበልካ ኣይትኸልኣዮ
 ሳኣንኻ ማዕረ ኣግርካ
 ሳግላ ብላዕ ኣይትቐላዕ
 ሰልጣን ዝለመደ ጓሳስ ኣብ ርባ ወሪዱ ንሰኸን ቅድሓ ንሰኸን ጽንሓ ይብል
 ስቅ ጥዑም ምስ መኸደኑ
 ስብኣይን ሰበይት ዝተባኣሱሉ መኣዲ ሃበኒ
 ስዋ ብዘይ ሓተላ ሜስ ብዘይ ኣምቦላ ነጀው በላ
 ስውኣን ብጡጡን

ስጋ እንተ ወደቆት ሓመድ ሒዛ ትትንስእ
 ስጋኽ ዘይብል ጥቓ ሓራስ ኣይቐረብ
 ነዋሕ ሰበይቲ ክንዲ ሓጺር ሰብኣይ
 ናይ ሎም ሰብ መልሓሱ ማንታ ሓደ ንፍቕሪ ሓደ ንሕሜታ
 ንሰበይቲ ካብ ማህረምቲ ሰበይቲ
 ንሰበይቲ ወይ ክሻ ሓሶት ወይ ክሻ ወርቂ
 ንርስቲ ይዋግኣላ ኣንስቲ
 ኣንቲ ሰበይቲ ወዲ ጽባሕ ትኾን ሓማት
 ኣሞራ ሓላው ስጋ፡ ንጉስ ሓላው ጌጋ
 ኣብ ስቕ ዘሎ መሰቓሰቕ
 ኣንስቲ ኣንተበዝሓ ቁራዕ ሓምሊ የሕርራ
 ኣይ ሰዖብ ጸጉርን ሰዖብ ልቢ
 እኩብ ሰብ እኩብ እምነ
 ካብ ሰብ ዝደሊ ከም ሳእኒ ይበሊ
 ካብ ሳዕ በላ ሳዕ ምባልዶ ኣይቀርብን?
 ካብ ሳዕሳዕካ ተቐጻጸ
 ካብ ኣስሚዖም ክጠልሙካ ብኹናት ክወግኡኻ
 ክሰርቀኒ ንዝረእኹዎስ ክህበኒ ነይኣምኖ
 ክፉእ ስኒ እንጣጢዕ ቁሒሙ ይስሕቀኒ
 ዘመድ ሰብኣይ ንደገ ዘመድ ሰበይቲ ንውሻጠ
 ዘይሰንኻ ሕጻ እንተ ትቐርጥመሉ ዘይኢድካ ሓዊ እንተ ትጽሕረሉ
 ዘይትሰምዖ ጸርፊ ዳርጋ ደርፊ
 ዝሰኣነን ዝቐበጸን ሓደ
 ድሕሪ ስጋ ዓጽሚ ድሕሪ ምጉት ፈጽሚ
 ጋሻ ከይመጸ ኩለን ኣንስቲ፡ ማይ ከመጸ ኩሉ ኣባይቲ
 ስረኻ ብክሳድካ ኣውጽኣዮ
 ሳእንኻ ማዕረ እግርኻ
 ኣብ ቅድሚ ስራሕ ኣይትጽናሕ
 ንሰፍላላ ይፈጥረላ

ሰብ ኣማሚ እዝጊ ፈጽሚ

ንሰብ ብዘመድ ንኣድጊ ብገመድ

ሰበይቲ ዕዉር ትኮሓል

ድሕሪ ስጋ ዓጽሚ ድሕሪ ነገር ፈጽሚ

ካህን መግደፍ በዓልነገር ሰንደፍ ይጽበዩ

ሰብ ኣብ ዓዲ እክሊ ኣብ ዓውዱ

በዩናይ ኣእጋር ኣሰጋጋር

ሸ

ሹም ንሹም ይኳለሱ፡ ድኻ ንድኻ ይላቕሱ

ሻራ ከም ባይቶኻ ታሪኽ ከም ዓድኻ

ሽሕ መኻሪ፡ ሓደ ወርዋሪ

ሽሕ ይመቲ መሕደር ሽሕ ኣይመት

ሽሕ ፈልጺ መጥመሪኡን ልሕጺ

ሽመት ንዝፈልጦ ይኸብዶ ንዘይፈልጦ የዕበድብዶ

ሽራፍ ኣይስሓቕካ ንዑቕ ኣይንዓቕካ

ንዝተሸመ ተኸተሎ ንዝተሳዕረ ተሰበሎ

ጥንቅልዒት ዝሸንካዮ ፍርቁ ኣብ ማእሲ ፍርቁ ኣብ ነፍሲ

ጥዋፍ ተብርህ ሸም ይመርሕ

ሹም ይእዝዝ ቀሺ ይናዝዝ

ቀ

ሕነ ቀራናት ጓዕማማት

ምስ ቆልዓ ኣይትምከር፡ ምስ ከልቢ ኣይትተሓባእ

ርሑስ ቀብርን ተካል መርዓን ኣሎ

ቀላይ ንጥሚቕ ተንቀላውጣ

ቀራናት ፈሪሖም ጓዕኡማማት

ቀታሊ ሰብኣይኪ፡ ተቐታሊ ሓውኪ፡ ዘይሩ ሓዘኑስ ናትኪ

ቀታሊ እንተርፈደ ተቀታሊ ይግስግስ

ቀታሊኻ ለባም ይግበረልካ

ቀናፍዝዶ መፋልስ ይሕሻ? ኩለን ወዳእቲ እኽለ ይለሓሳ

ቀውዲ ከይከተተ ሰብ ከይሞተ ኣይእመንን

ቀጢን ኢልካ ተመን ኣይትርገጽ

ቁሪ ሓማሴን ምስ ጸላኢኻ የተሓቋቋፍ

ቃል ዓለም ክትገብሪ፡ ጸምኪ ከይትሓድሪ

ቆልዓ ሃራሚኡ ይፈትው

ቆልዓ ብንኡሱ ቆርብት ብርሑሱ

ቆልዓ ነቡኡ አንተ ብመሰለ ወዲ አዝጊ ነዲኡአንተ ብመሰለ ወዲ ሰብ

ቆልዓ ይጎይይ እምበር ኣይቅድምን

ቐጢሃምበር ሜስ'የ ደኽየምበር ጭዋ'የ

ኣብ እርጋንካ ዝተወልደ ቆልዓ ኣብ ተዝካርካ ፍሕኛ ኢሉ ይበኪ

ተጽግበኒ ቅጫስ ኣብ መቐሎኣ ኸላ ይፈልጣ

ንቆልዓ ክብላ ይበልዓ

ኣቦይ ቀሺ ዝበልዕዎ ኣደይ ኢታይ ይጎስዓሉ

ኣይላጸን ዝበለስ ቁማል ይብለዓዮ

እንተ ቆዶ ቆዶ እንተ ዘይቆዶ ሕንጣጦ

ከም ቀደም ይመስለክን ውሕጅ ይወስደክን

ከም ዘቐመጠ ሕቕፍኒ ኢሉ ኣንቀጥቀጠ

ካብ ክረምቲ ዘገልገለ ቀውዒ ሰፍኢ ዘቐበለ
 ክልተ ቁጥሚ ዘረብኦም ግጥሚ
 ክንዲ ተገደፍ ተነደፍ፡ ክንዲ ተለመጸ ቐንደፍ
 ቀሽን ሃመማን እናረኣዩ ናብ ሓዊ ይኣትዉ
 ኣናፍራ ቆቛሕ ዘይፈልጥ ኣይሃዳናይን
 ቀሺ ናብ ዳዊቱ ሓረስታይ ናብ ነዊቱ
 ሹም ይእዝዝ ቀሺ ይናዝዝ
 ዘይቐንእ ኣይወለድ
 በቐሊ መጽዓና በተኸት ቀይዳ ኣሕጸረት
 ኣብ ቅድሚ ሓደ ኣይትብላዕ ኣብ ቅድሚ ብዙሓት ኣይትዛረብ

በ

ባዕሉ ከይዱ ሳምቡእ ዝኸልኡዎ፡ ሰብ ልኢኹ እግሪ ስደዱለይ በለ
 ብርኪ ጎያዩት ዓይኒ ተሃካዩት
 ምእንቲ ባህ ክብላ ዱባ ጽብሓላ
 በርበረ ባዕልኻ ዝእካዩ፡ ይልብልበካ
 በቐሊ ኣብ መንጎ ኣፍራስ እንተኾነት፡ ፈረስ ዝኾነት ይመስላ
 በዓለገ ብመልሓሉ፡ ክልቢ ብጭራኡ ይልለ
 በዓለገ ቱፍ እንተበለ ናብ ከብዱ
 በዓለገ ኣይትበል ዕጥንጥን ወዲ ጭዋ ቀጢኑ ነይቀጥን
 በዓለገ ካብ ዝመኸሮ ወድ ጭዋ ዝሓሰቦ ይበልጽ
 በዕራይ ዘለዎ ሰብ ሓሓሊፉ ይዋሰብ ብዕራይ ዘይብሉ ሰብ ሓሓሊፉ ይዕሰብ
 በዝን ኣዋጅ ይእወጅ በትን ዕዳጋ ይብዝበዝ
 በይኑ ዝምጉት ኣይርታዕ በይኑ ዝጎይይ ኣይቅደም
 በይኑ ዝበልዕ በይኑ ይመውት

በይኑ ዝገብዩ ዝቐድሞብሉ፡ በይኑ ዝምገት ዝረትዎብሉ

ቡንሲ ጥዑም ነይሩ ቁርሲ ቡን እንዶም ስጋ ሰብ ኮይኑ

በላዲኡ ዘለዎ ሓራሲኡ ይሕጎስ

ባልደንጓ ከይተሰብረ፡ ሰብ ከተቐብረ ኣይትእመን

ባርያስ ሓጋዚኣ እንተር ረኣየት መዲዳ ትሓብእ

ባዕሉ ዝኣመነ መስክር ኣየድሊ፡ ብሱሩ ዝመንመነ ምሳር ኣየድሊ

ባዕላ መቲራቶ ተሓንቀት፡ ባዕላ ሰትያቶ ተሰርነቐት

ባዕላ ሰቐላቶ ረሓቐ፡ ባዕላ ሰንኪታቶ በሓቐ

ባዕላ ወሊዳቶ ኣይመሰለን፡ ባዕላ ሰንኪታቶ ኣይበሰለን

ሳግላ ብላዕ ኣይትቐላዕ

ብላዕ ከይበልዎ ጽብሑላይ በለ

ብላዕ ዝበሎ ተቐሪቡ፡ ተሸኸም ዝበሎ ድማ ተጠሚሩ ይጸንሑ

ብላዕ ዝበሰለ ተዛረብ ዝመሰለ

ብዕራይ ናብ ዘበለ ተበለ ዕርፊ ኣጽንዕ

ንበቐሊ ወዲ መን ኢኻ ኣንተ በልዎ ፈረስ ኣኮይ በለ

ዓባይ በጊዕ ዕያውቲ ሒዛ ትጠፍእ

እትረፍዶ ቤትካ መቓብርካ ኣይጽብብካ

እዛ ብርኩታ እምኒ ኣላታ

ኩን ከም ቤትካ ኣይትኹን ከም ጎረበትካ

ክልተ ግዜ ክልተ ብርኩታዶ ተበርኩታ? እወ ተበርኩታ። ኣበይ ኣለዎ ደኣ እተን ክልተ? እነሆዋንዶ ክልተ።

ክበሃል ሰሚዓ ትማላእ ሰሊዓ

ክበልዕዎ ዝደለዩ ኣባ ጉምባሕ ዛግራ ይብልዎ

ዘሕምቐ ኣሎኒ በትሪ ሃቡኒ

ብዙሓት ይሃቡኻ ብዙሓት ኣይውሰዱልካ

ካብ ማይ ባሕሪ ብጭልፋ

በቐሊ መጽዓና በተኸት ቀይዳ ኣሕጸረት

ክንብርኩት ከይንብርኩት ኣብ ሩባ ንብጻሕ

በዓል እንታ መስቐርቐሪ

ከንዲ ብጹሕ ውላድካ አይትምሐል
በዓል ሓንቲ ዓይኒ አይገስግስ በዓል ሓደ ብዕራይ አይለግስ
ቡዳ ብፈታዊኡ ይጅምር

ተ

ሹብዓተ ዓመት ከይመሃሩ፡ ሰብዓ ዓመት ይድንቁሩ
ተመሊስካ ትረድኦ ሐዲግካዮ አይትእተው
ተመን ምስ መሀረሚኡ ይስንደው
ተረካብ ይዓድዮ
ተባዕ አሎ ፈራሕ አሎ ላንግላንንጋ ተዓሎ
ትኸስ ድሙ መዘንግዕ አንጭዋ
ንተመን አንስቲ አይቀትልኦ አይምሕርኦ
ቀጢን ኢልካ ተመን አይትርገጽ
ብተመን ዝተነኸሰ ብልሕጺ ተዳህላ
ትምባኸ ካብ ጋሻ ምስላ ካብ ዓሻ
ተንስኡለይ አይትበል ኣብ ዝተንስኡልካ ኮፍ በል

ኃ

መን ይንገር? ዝወዓለ፡ መን የርድኦ? ዝቐበረ
ሰኣን እልይ ነገር ገፍሐ
ብሰንኪ ንቕጽ ይነድድ ርሑስ
ብዘይ ሰርቢ ነጎዳ ብዘይ በላዕክዎ ዕዳ
ነዳይ ናይ ልቡ ይሐልም
ነገር ኣላ ኣቦይ ዓብደላ
ነገር ዘይጸገበስ ጓል ዋጣ ይሕጸ

ናብራ ጽቡቕቶ ምስ ጽድቁ ነጻነት ጥዑም ኢዩ ምስ ሓቂ
ናተን ንሓማተን
ናኡዳ ኣይተብዝሓለይ መጽረፊ ከይትስእነለይ
ናጽነት የኹርዕ፡ ስራሕ የብልዕ
ንመግቢ ኣኹምሲዕካ ፡ ንነገር ኣስተውዒልካ
ንነገር ነገር የምጽኦ፡ ንሓመድ ድጉሪ የውጽኦ
ንነገር ደኣ ደሊናዮምበር ንሁከት
ንነፋግ መገዲ ይጸበ
እትው ውጽእ ነገር የምጽእ
ከምኡ ዝነግር ከምኡ ይገብር
ወዮ ናታ ንሓማታ
ደፋርን ትክን መወጽኢ ነይስእን
ኣብ ልዕሊ ንጉስ ኣይፈርዱ ኣብ ልዕሊ ማይ ኣይኣጉዱ
ድሕሪ ስጋ ዓጽሚ ድሕሪ ነገር ፈጽሚ
ንጉስ ሓላው ኔጋ ኣሞራ ሓላው ስጋ

ከ

ዘየ'ቦኡ ዝጸርፍ ነቦኡ የጽርፍ።
ሓጺር ኣድጊ ወትሩ ዒሉ፡
ሞታ ዝበጽሐ ኣንጭዋ ኣፍንጫ ድሙ ትልሕስ
ብድሕረይ ሳዕሪ ኣይትብቆል በለት ኣድጊ
ነንጭዋ ቤት ኣንጭዋ ግዳም ኣውጽኣታ
ነይዘገልገለ ዘውደልደለ
ንዓይ ነንጭዋስ ኣብ ለቕታ
ንኣድጊ ዘይከበዶ ንመጽዓን ከበዶ
ንእሾኽ ወረጦ ተውጽኦ

አሾኽ ምስ ብልሓ ትፍጠር

አንዳ አንበሳ ዓጽሚ ካይሰኣኖን

አኸለ ይጸረካ አምበር ካይትጸሮን

አዝጊ ካብ ገበሮ ሃበኒ ከበሮ።

ኢድ ሸናሒት ጸናሒት

አንበሳ ኣብ ዱሩ ሰብ ኣብ ሃገሩ

አረጊት አንበሳ መጻወት ወኸሩ

አቦ ዘለዎ ነቦ ዘይብሉ ከንብዕ ኢሉ ይበኪ

አንታ ወዲ ተጠንቀቕ እዝኒ ኣለዎ እዛ መንደቕ

አንጭዎ ሓለፊት ድሙ ተዓንቀፊት

አንጭዎ ብድሙ አንተ ሲሒቃ ኣብ ጥቃኣ ጉድጋድ ፍሒቕ

አንጭዎ ትሕለፍ ምእንቲ መጎጎ

አዛሪበም ተዛራባይ ይገብሩኻ

አዲኡ ዕዳጋ ዝኸደቶን አዲኡ ዝሞተቶን ማዕረ ይበኸዩ

አዲኣ ገዲፋ ሓውቲኖኣ ትናፍቕ

አድጊ ተሓጺቡ ናብ ሓመዱ፡ ዓሻ ተማዒዱ ናብ ልማዱ

አድጊ ንዝገበረካ ጠይቂ ግበሮ

አድጊ ካብ ሞታ ምጉታታ

አድጊ ዘይብሉ በቕሊ ይንዕቕ

አፍንጫ ተሃሪማ ዓይኒ ትነብዕ

አፍካ ብልዓላ ካይትበድዓላ።

እሕሕሲ ዘይተሰርነቕ ይኸእላ

እምኒ እንተወደቐካ ይሰብረካ፡ እንተ ወደቐካዮ ይሰብረካ

እትረፍ እትየስ ለተማርያም ርኸባ

እንታኻ ካብ እንዳኻ

እንካ ዘይብል ሃባ መን ኣልመዶ

እንዳኻ ይኣትዎኻ ጥራሕካ ይርእያኻ

እንጀራ ጀላዕ ኣይበላዕ

እንጣጢዕ ኣይስንኮት ጣፍ ኣይህንኮት

እዝኒ መስታ ቀዳምት

ካብ እግሪ መልሓስ ትዕንቀፍ

ክንዲ ዘኾለስኩ ኢደይ ተነኸስኩ

ክውዕየካ ብማንካ ክዝሕለካ ብኢድካ

ዘየኾምስዕ ኣድጊ ዘይምስል ኣብዲ

ዘይምስልን ኣብዲ ዘይመጉስዕን ኣድጊ

ዝተኸተርካላ ቦታ እምኒ ጨርሓላ

ዝኣረገት ሰብነት ጸባን ሰባን ትደልይ

ዝገብር ነዲኡ ነይነግር

ደቂ ኣንጭዋ ክርኣዩ ይእረዩ

ጥርጥር ኣድጊ መዝበል ጽዕነት

ካብ ኣጅቦ በሊዕካ ብስና ሓምሊ በሊዕካ ጥዕና

ካብ ኣፍ ዝወጸ ካብ ልቢ ዝተሃንጸ

ጸሎት ምስ ፍቕሪ ሃይማኖት ምስ ግብሪ

ሳእንኻ ማዕረ እግርኻ

ንሱብ ብዘመድ ንኣድጊ ብገመድ

ኣጣል እንተ ጸማ ሰኣን ዘላቕማ

ኣመል ምስ መግነዝ

ፈላሲ ኣብ ደብሩ ኣንበሳ ኣብ ዱሩ

ኣፍ ኣይጽረፍ ኢድ ኣይግረፍ

እንተ ዘይሞትክን ጥዕና ኣለክን

ኣሓሞ ከይደን ጸርፊ ግና ዝገደፍና የብልናን

ኣነ ይገድድ ምሳኺ ዘኹድድ

ኣሕዋት ብስሙር ኣዕጸው ብጥሙር

ንዝኣረገ ኣንበሳ ጸናጹ ይጸውቱሉ

ከ

ሰማይ ኣይሕረስ ወላዲ ኣይክሰስ
 ብኸበሮ ኣብያስ ብሕምቢጣጦ
 ብዘይክዳንካ ወለል ብዘይ ጠስምኻ ጸረር
 ንኩሕሊ ዝበልክዎ ንቐልዲ፡ ንፍቕሪ ዝበልክዎ ንጽልኢ
 ኣብ ኩናት ዘይወዓለ በሊሕ
 ከስዐ ወላዲት ጉራጉራ
 ከብድያ ሎቆታ አልሐምዲላህ ደረታ
 ኮሓልቲ ተመሲለን መንቆርቲ
 ኩብ ጥሒሉ እምኒ ጸምባህሊሉ
 ኪድ ኣይትበሉ ከም ዝኸይድ ግበሮ
 ካብ ወደይ ከብደይ በለት ሰበይቲ
 ካብ ጉይይ ምውዓል ክሳድ ምሓዝ
 ካብታ ክፉእ ዝገብሩኻ ክፉእ ዝምህሩኻ
 ክልተ ሳዕ ዝበልዑ ይተፍኡ ክልተ ሳዕ ዝዛረቡ ይኸፍኡ
 ክምብል በለ እምበር ኣይተኻዕወን
 ክርክር ካብ ስራሕካ ዩብኩር
 ክኢልና ክብላስ ጻሕሊ ይዓጥና
 ክፉእካ ኣይትጽላእ ካብኡ ዝኸፍእ ከይመጸካ
 ኸፉእ ኣብ ክንዲ ዝስተር መሊሱ ይግተር
 ዝኸርምን ዘይክርምን ማይ ይልምን
 ጥሙይ ክዱን ዓዲ ሰብ ክኣትው፡ ዕሩቕ ጽጉብ ዓዲ ሰብ ምኣታው ሰኣነ
 ስረኻ ብኸሳድካ ኣውጽአዮ
 ክፉእ ዝገብር ዝበልዓሉ ጻሕሊ ይሰብር
 ከመይ ኣለኻ ኣይትበሉ ኣብ ገጹ ርአዮ
 ካብ ኣስሚዖም ክጠልሙካ ብኸኩናት ክወግኡኻ
 ክዉን ኣይምለስ ጓህሪ ኣይኹለስ

ክልተ ጎርሐት ሓሙኹሽቲ ስንቆም

ንኸታሪ የብሉን ፈጣሪ

ክልተ ሳዕ ዝፈርዱ ግናይ ይወልዱ

ከመይ ኣለኻ ኣይትበሎ ኣብ ገጹ ርኣዮ

ወ

ወረ ተሓስዩ ኣይቁርጠም ተመን ሻሽ ኩይኑ ኣይጥምጠም

ሓደ ወረኛ ኪዳን የፋትሕ ሓደ ቁማል ስረ የፍትሕ

ንእሸቶ ውራይ እም ግበር ፈታዊኻን ጸላኢኻን ፍለጥ

ኣብ ልዕሊ ዋግ ዝዋጢ ነይክዋጢ ከውጠጢ

እትው ውጽእ ነገር የምጽእ

ከይወልድካ ብላዕ

ወሓጥዮ እንተ በልኩዋስ ትጎስመሉ

ወኻርያ ጽድቕ ክትመስል ዝዋውዕ ትኣስር

ወይለኡ ዝወለደኪ እምበር ዘእተወክስ ይፈትሓኪ

ወደን ከይሓምያስ ስበይቲ ወደን

ዋሕስ ኣብ ዘይትረኽበሉ ዓዲ ኣይትቀመጥ

ዋልታ ኣይትርኣ ድሕሪ ዋልታ ዘሎ ርኣ

ዋንጫኻ ትህበካ መን ይህበካ?

ውሑጅ ከይመጸ መገዲ ውሑጅ ጽረግ።

ውረድ ዘይበቐልኻ ልቕቕ ዘይርስትኻ

ዘይወለዳ ኣርሒ ሸመን

ዝወለደ እንተ ለሓስ ዝበደለ እንተ ከሓስ ኣባ ጅጎ ምተሓጎስ

ዝወዓለ ይንገርካ ዝፈተነ ይምከርካ

ዘይቐንእ ኣይወለድ

ብቁንጨ ይሓርሱ ብወረ ይነግሱ

ወሃብ ጸባዶ ይስእን ማይ ጸባ?

ወዲ ሰራሕ ማዕጾ ዝብኢ ወሰዶ

ውጻእ ካብ ቤተይ ግለል ካብ ፊተይ

ዝጠፍኦ ወረ ካብ ኣንስቲ ድለዩ

ንንጉስ ዝሓሰብ ወርቂ ንዝገ ዝሓሰብ ጽድቂ

0

ዓቕሊ ዋጋ በቕሊ

ስኒ ዓሻ ቁሪ ወድኦ

ስጋ ዓሳ ከይሓረድካዮ ሕፋድ ዓስቢ ጓሳ ከይፈረድካዮ ፍፋድ

በዓል ሓንቲ ዓይኒ ኣይገስግስ በዓል ሓደ ብዕራይ ኣይለግስ

ተዓመተለይ ክብልጸልካ

ናይ ዕዳጋ ዕግርግር፣ ንሓድሕድካ የፋግር

ንዓመታ ክብላ መታ

ንዓመታ ዝጽለል ሎሚ ዘበን እምነ ይድርብይ

ንዕዉር ይጣቕሱሉ ንጸማም የሕሮኽሹኹሉ

ዓመት ዘየብልዕ ዓመት የዛርብ

ዓማጽ እኸልን ዓማጽ መንግስትን ከይደቀሰ ይሓድር

ዓንጽዓንጽ ንማዕጾ

ዓር ይብለኪ ክር ይብለኪ እንተ ኣበኺ ዝብኢ ይብላዕኪ

ዓርኪ ሰባር ነቓዕ

ዓሻ መሲልካ ድራርም ወድኣሎም

ዓሻ መዓዲኡ ይጸልእ

ዓሻ ምስ መዓዲኡ ይበኣስ

ዓሻ ምስ ዝጸልእ ከመዓልካ ይኸልእ

ዓሻ ምዕድካዮ ናብ ልማዱ ኣድጊ ሓጺብካዮ ናብ ሓመዱ

ዓሻ ናይ ዕለቱ ለባም ናይ ዓመቱ

ዓሻ ከዕሽወኒ ጣፍ ነቂዙ ይብለኒ
 ዓሻ ወዲ ቀሺ አምላኽ ሓወቦኡ ይመስሎ !
 ዓሻ ዝተኸሎ ለባም ነይነቕሎ
 ዓሻ የልቦን በበይኑ ብልሓቱ
 ዓሻ ደሓን አሎ፡ ዘመድ ዓሻ ከፊእዎ አሎ
 ዓሻ ጎሪቤት ዝአቱምበር ንወጽእ ነይሪኢ
 ዓሻስ ምዑት ይናፍቕ
 ዓሻስ ኣብ ክንዲ ዝኸወል ይግተር
 ዓሻስ ያኢ ቅልጽሙ አንተሓበጠ ዝሓየለ ይመሰሎ
 ዓሻስ ጸጸር ክሳዕ ዝውዳእ ገበጣ ይጸወት
 ኣብ ዓዲ ዕዉራት ሓደ ዓይኑ ይነግስ
 ዓውዲ ከም ንፋሱ ዓዲ ከም ንጉሱ
 ኣይ ከም ኣዴኻ ዝለኣኸትካን ዕዳጋ ከም ዝጸንሓካ
 ዓይኒ ተሃካዪት ብርኪ ጎያዪት
 ዓይኒ ነባዕ ከዳዕ
 ዓይኒ ኣይኮነን ልቢ አዩ ዝርአይ
 ዓይና ናብ ሰብ ኢዳ ናብ መሰብ
 ዓዳላይ ደልዳላይ
 ዓድኻ ዓዲ እንጀራኻ
 ዓድዋስ ውጹልና ከይብላ ምድሪ ቤተን ይኸስትራ
 እንተ ምዕባድም ኩለን ይዓብዳ፡ እንተ ንዕኣም የዕበድብዳ
 እኽሊ ኣብ ዓውዱ ሰብ ኣብ ዓዱ
 ክልተ ዓያሹ ገዓት ይኳለሱ
 ክንዳኻ ዘይኣኽላ ብኣኻ ይወዓላ
 ወይዘበሉኻ ግበረሎም ወይ ዓይም ግደፈሎም
 ወዲ ዓሻስ ክልተ ሳዒ ይህረም
 ዝዓብይ ቆልዓ ኣይትበድል
 ዝጨነቕ ዓረብ መቓብር ኣቦኡ ፈሓረ
 ካብ ንዓመታ ደርሆ ንሎሚ ዘበን እንቋቋሖ

ፍሩይ ዓይነ መንገልጻጻ ደቂቅ ዓይነ መጠመቲ
 ዓለም ኮንቶ ንፋና ድንያ እኳ ዘይኮነቶ
 ብጎራሕ ኣይትገራህ ብዓሻ ኣይትመራሕ
 ዓለም ምስ ዘሎ
 ዓሻ ጠሓኒት ተዕልል ምስ ፈታሊት

H

ምብላዕ ምብልዑ ዝብኢ ዓድና ይብልዓዮ
 ስቅ እንተ በልካ ከብዲ ይመልእ እንተ ተዛረብካ መሬት ይመልእ
 ብዙሕ ዘረባ ዓጸባ
 ተካል ዘበን በዓል ጋዕሳ ኣለዎ
 ንዝብኢ ኣንታይ ሕማቕ እንተ በልዎ ዝሓዘካዮ ከግድፍኻን ድራርካ ክይሓዘካ ዕላልን በለ
 ካብ ዝብእስ ዓጽሚ?
 ወዲ ሰራሕ ማዕጾ ዝብኢ ወሰዶ
 ዘረባ ሃሳስ ክንዲ ኩልሳስ
 ዘረባ ሓደ ሰሚዒካ ኣይትፍረድ
 ዘረባ ኣደይ ለቱ ኣየውፍር ኣየእቱ
 ዘረባን መሸላን ክክሳዱ
 ዘበን ግርምቢጥ ማይ ንዓቕብ
 ዘበን ግርምቢጥ ፈረስ ኣብ ከውሒ ኣድጊ ኣብ ሰውሒ
 ዝብእስ ኣርሒቕ ገይሹ ማእሲ ኣንጽፋለይ በለ
 ዝብእስ ክሳዕ ዝደልዎ ይሕንክስ
 ዝኸርምን ዘይከርምን ማይ ይልምን
 ማይ ኣይጓዳእ ዘረባ ኣይውዳእ
 ዘዋሪት እግሪ ወይ ድራር ወይ ሓኽሊ

ደ

ባዕላ መውጽኢት ደርፊ ባዕላ መጥፍኢት ደርፊ
 ትኸስ ድሙ መዘንግዕ አንጭዋ
 ትደልይኦ እሞ ይዘንግዓክን
 ንዘደቀሰ አንበሳ አተንስኦቶ ላም ልሒሳ ልሒሳ
 ንድኸስ ደርሆ ትጻድፎ
 ኣብ ዘይሰምዓካ ደብሪ ኣይትማህለል
 ኣንዊሖም ዝኣሰርዎ ደርሆስ ዝተፈትሖት ይመስላ
 እናሰምዐ ዝደቀሰ ሓራምዝ ነይንቕንቓኦ
 እንታይ መበኣሲኦም እንዳባ ጋረይ? ድራርካ ድራረይ!
 እዛ ዳዋ ተምጽኦ ኣለዋ
 ዘየድቅስ ነገሮሙኻ ድቅስ ይሓድሩ
 የምሕረለይ ኢላ ድሙ ተጂሒላ
 ደርሆ መሕረዲኦ ካራ ትጽሕትር
 ደርሆስ በ'ምዑት ውላዳ ትጻወት
 ደርሆስ ገዛ ውዲላ ማይ ትጥልቂ
 ጥዋፍ ንርእሳ ትሓርር ንኸልኦት ተድርር
 እንዳ ጃህራ ድራርም ኣብ ሹብዓተ ኣጉዳም ጻሞም ይሓድሩ
 ዳኛ እናዘረየካዶ ይምጎት?
 ድሕሪ ደሓን ኣይትጠይቕ፣ ነገር ከይትጽይቕ።
 ድሎ ከይትዕሎ፣ ጽናዕ ከይትምናዕ
 ድኻ ክህብትምሲ ቋንጣ ኣብ ክሳዱ ይኣስር
 ድኻ ዘረባኻ ጥዑም ነይሩ መን እሞ ይሰምዓካ?
 ድኻ ፍሉጥ ርእሱ ምሉጥ
 ድኻነት መዐሸዊ ሕማም መበላሸዊ

ጽሁፍ ተመሰልካ ድራርም ወድአሎም
 ነጋዳይ እንታይ ትደልይ? ደላን! ዕዉርከ? ብርሃን!
 ድዉይ ተጠባቢ
 እንተ ክትድቅስ ጎረቤትካ ይደቅስ
 ኣብ ሰማይ ዘሎ ደበና
 ድሕሪ ማይ ኣብ በዓቲ

፪

ተጀሃራይ ወጠጦ እንተሓረድካዮ ጥራሒቶ
 ጃሀራ ኣየቐይሕን እዩ
 ጅንጅብል መን ተበልካይ መን ትብል
 እንዳ ጃሀራ ድራርም ኣብ ሹብዓተ ኣጉዳይም ጸሞም ይሓድሩ

፫

ልቢ ጎበዝ ኣብ ደረቱ
 ብዘበን ገበል ዝሃበካ ተቐበል
 ተሓሳሚ ጓሳ ምስሑ ድራሩ ይኾኖ
 ነዚ ክትግዕታዶ ትርህጻ
 ንገረብ ብሓኽላ
 ንዝፍ ጎን ኣይትብሃን
 ንጎራሕ ጎራሕ ይፈልጦ ንነቲሕ ዕንጉለ ይመልጦ
 ንጻል ተሓጺኺ ንግራት ተጻሂኺ በላ።
 አዛ ጓ፡ ጓ አይ አዛ አዋን አዋን አይ በለት መርዓት ስርቕት
 ካብ ወዲ ጓል ወዲ ከልቢ ኣዕብይ
 ካብ ገዛኻ ምዕጻው ኣፍካ ምዕጻው

ካብ ጉይይ ምውዓል ክሳድ ምሓዝ

ካብ ጓል መን : ሰይቲ መን!

ክልተ ጎርሓት ሓሙኹሽቲ ስንቆም

ወይ ዝበሉኻ ግበረሎም ወይ ዓዶም ግደፈሎም

ወዲ ጓህሪ ሓሙኹሽቲ

ዘይትመልካ ግዝአትኻ ኣብ ቅድሚሱኻ ኣይትልኣካ

ገ እናበሉኻይ ትጋገ

ገሪሙኒ ንተገራማይ ሂበዮ

ገንዘብ መዓስ ይርከብ? ኣብ ንኣስነት!! እንታይ ኮይኑ ደኣ ዘይእኩብ? በየናይ ልቢ?

መዓስኪ ይድለይ? ኣብ ኣርጋን

እንታይ ኮይኑ ደኣ ዘይርከብ? በየናይ ሓይሊ?

ገንዘብ በቃቕ መከራ ይጽበይ

ገንዘብን ሓጥያትን ተዋህላሊ

ጋሻ ዓሻ

ግበረሊይ ጸይቕሊይ

ግዜ ከሎካ ግዜ ኣይትጸበይ

ጎረሮ ዝውሕጦ ኢድ ይምጥኖ

ጓል ዝተበኮረ ምስ ኣባይ 'ዝጊ ዝተማኸረ

ጓልካን ሞንጫኻን እናነበዓ ይምጽኣኻ

ጓና ፈትዩኒ ኢልካ ሓውኻ ኣይተርሕቕ

ንኸገሹ ጋሻ ይጸልኡ ንኸሞቱ ሬሳ ይጸልኡ

ገመድ ንፈሕሲኣ ጉድጓድ ንኸግቲኣ

ብጎራሕ ኣይትገራህ ብዓሻ ኣይትመራሕ

ገንዘብ ዓመጽ የበግስ እምበር ኣየብጽሕን

ዝገበሩኒ ክገብር ዓዲ ነየጋብር

መልክዕ ጉያ ነየድልይ ዘይምቕዳም

ጋሻ ፈለማ ወዲ እዝጊ ጸኒሑ ወዲ ሰብ ኣብ መወዳእታ ወዲ ክልቢ

ጋሻ ከግንካ ምጻእ ከይመነዉኻ ውጽእ

ጠ

ጥዋፍ ንርእሳ ትሓርር ንኸልኦት ተድርር
 ከይጠረጣ ከይኩርመያስ ምስ ጠረጣ ይኹርመያ
 ትንዕቆ የጥንሰካ ይብላ ኣንስቲ።
 ኣንጌራ ፈውሲ ጥሜት ፍትሒ ፈውሲ ሞት
 ኣታ ወዲ ተጠንቀቕ እዝኒ ኣላታ እዛ መንደቕ
 ኣይትጥለም ኣማኒኻ ከይጠልመካ ፈጣሪኻ
 ካብ በዓል ጣፍ በዓል ኣፍ
 ዋላ ትንፈር እምበር ጤል እያ
 ዝመሸመሽ ቆራብቲ ከሸይጥ ዝደለየ ኣነ እየ ጨንየ በለ ይበሃል።
 ዝኣኸለን ጥሒንን በዓለ ማርያም ይብላ
 ዝጸገበት ጤልሲ ሕኹሮ ሕኹሮ ትኸይድ
 ጤልሲ ዘይወጠጦኣ የፍትወላ
 ጥሜት ኣይቀትልን ዘይሸብዳዕዳዕ
 ጥዑም ከይበልካዩ ጥዑም ይሓልፍ
 ጥዑም ዘረባ ድራር ኣባጅኅ
 ጭራ ነብሪ ኣይትሓዝ። እንተሓዝካ ከኣ ኣይትፈኑ።
 ንፋለጥ'ሞ ንማላጥ
 ካብ ሕሜት ጥሜት
 ጥዋፍ ተብርህ ሸም ይመርሕ

ጨ

ኣባ ጨጎራ ኣሎ ኣንዳበልዎ ሞተ
 ካብ ጨዋ ጫውጫዎ

ክበዝሕ ክበዝሕ ጨው ይነግሕ
 ዋጋ ዘይሃብካሉ ጣዕዋ ጨው ነይተቐርጥሞ
 ዘይሓልፈላ ጭሩ መስከረም ትዓውር
 ዝጨነቐ ጥንስቲ የእትው
 ጭሕሚ ብጻይካ ክላጸ ጭሕምኻ ኣተርክስ
 ጭሩ ብዓቕማ ብብርዒ ትሕጎም
 ጭማራ ንዝገይሽ ክርፈስ ንዝሓርስ

ጸ

ምጽዓንሲ ጽዓነኒ ስገም ይግበረለይ በለት ኣድጊ
 ኣሕዋት ምስ ዝሰምሩ ጸላእቲ የባርሩ፡ ኣኻውሕ ይሰብሩ።
 እንተ ዘይትደፍኣኒ መን መጽደፈኒ?
 ካብ ምስ ትጸልኦ መኣዲ ምስ ትፈትዎ መገዲ
 ማይ ንጽምኡት ኣምባ ንጽንዓት
 ንትጸልኦ ዝፈትዎ ሂብካ ኣፋንዎ
 ንጸላኢኻ ከመዓልካ ኣይትኸላእ ንፈታዊኻ ልብካ ኣይትቐላዕ
 ኣቦይን ኣደይን በባይኑ ጸሎቶም
 ከይተጸውዑ ዝመጸ ከይጸገበ ወጸ
 ከይጸውዑኻ መጸእካ ከይጸገብካ ወጸእካ ክልተሳዕ ከፋእካ
 ኩሉ ከከም ጸምኡ እንት ዝፍደ ብዕራይ ድቐ ምስተየ
 ካብ ጸባ ዘይተረኽበስ ካብ ማይ ጸባ
 ክትስራሕ ኢላ ዝመጸት ተነጽያ ወጸት
 ዘመን ውብ ዝጸመመ ዝባን ውብ ክብል ሞተ
 ዘይ ሎሚ ዘይጸሞቋ ዓዲ ጸየቃ
 ጸላኢ ጸለሎ ቀባኢ
 ጸማም ሓደ ደርፉ
 ጸብሕኻ ጨው ኣይዝመቶ ነገርካ ዳኛ ኣይመጉቶ

ጻዕሪ ከም ጻጸ ብልሒ ከም መላጸ፡
 ግርማ ከም ለይቲ ምኽኒት ከም ሰበይቲ!
 ጽምብላሊዕ ዝባና ዘይከደነት ምድሪ ከደነት
 ጽባሕ ዝብል ኣየጽብሓሉ
 ጽናዕ ከይትምናዕ ድሎ ከይትዕሎ
 ጽጋብ ትወልዳ ንእኪት
 ናእዳ ኣይተብዝሓለይ መጽረፊ ከይትስእነለይ
 ጸሎት ምስ ፍቕሪ ሃይማኖት ምስ ግብሪ
 ካብ ጽንጽያዶ ሓኸለ?!
 ሓላው ስብ ጸሊም
 ሓቕን ጸሓይን እናጸንሐ ይደምቃ
 ጽሉል ተመሲልካ ድራርም ወድኣሎም
 ከፉእ ዝገብር ዝበልዓሉ ጸሕሊ ይሰብር
 ኣጣል እንተ ጸማ ሰኣን ዘላቕማ
 ንጸብሪ ኣይትጸየፎ ከይትንጸፎ

ፈ

ብሓደ ከለኻ ፍሽኽታ ምስ ተፈላለኻ ትዝታ
 ንእሽቶ ጉዳይ ግበር ኣሞ ፈራዊኻን ጸላኢኻን ኣለልይ
 ንእሽቶ ፈላሲት መበኣሲት
 ንዘይፈልጠልካ ኣይትወጻዕ
 ንጸላኢኻ ከመዓልካ ኣይትኸላእ፡ ንፈታዊኻ ምስጢርካ ኣይትቕላዕ
 ንፋለጥ እሞ ንማለጥ
 ንፍቕሪ ትፈልግ ኣግሪ
 ኣንጌራ ፈውሲ ጥሜት ፍትሒ ፈውሲ ሞት
 ኣእማን ዝፈናቕል ብተመን ይንከስ
 እናፈለጠ ዝጋገ እናረኣየ ቅበሮ።

ከለኝ ፍቅር ሕኔአ ንሞት

ግራት ፈረቃ እዝጊ ነይመረቃ

ፈሲ ሰብይትኝ ፎእ አይትበሎ አሰይ አይትበሎ

ፈረስ የብጽሕ እምበር አይዋጋእን

ፈቲኸንዶ ንጉስ ትምርቃ

ፈታው ነብሱ አየሰንይኝ ፈታው ከርሱ አይፍቶኝ

ፍሬአ ዝመቀረትካ ገረብ ሱራ ኩሲትካ ብልዓዮ

ፍቕርኝ ዝደለየ ጓልካ ጽልእኝ ዝደለየ ጓል ላምካ

ፍትው ፍትው አይተብለኒ፡ ምጽለአይ ከይከፍአካ

ፈኪርካ አይትህደም ምሒልካ አይትጥለም

ዝወዓለ ይንገርካ ዝፈተነ ይምከርካ

ፍሩይ ዓይኒ መንጎልሓጢ ደቂቕ ዓይኒ መጠመቲ

ድሕሪ ስጋ ዓጽሚ ድሕሪ ነገር ፈጽሚ

ፍንጣጣ እንታይ ፈውሱ? ዘይምቕራብ ዘይምቕርራብ

ፍረድ ንነፍስኝ ብላዕ ንኸርስኝ

ፈላሲ አብ ደብሩ አንበሳ አብ ዱሩ

ፈላሲ ከሞተ ስርናይ ከይሰወተ አይእመንን

ሀ

ሃለውለው ምባል = ቁም ነገር ዘይብሉ ዘረባ ምዝራብ

ሃረር ደኣ በል ሃረር!!! = ቆልዓ ገለ ዘሐጉሶ ሒዙ ንኻልኣት ቆልዑ ከቐንኣ ዝብሉ

ሃተ መተ ምባል = ምፍታን፡ ምጽዓር

ሃጎን ኣቢላቶ፡ ምስኣ ተሃኒኑ = ኣፍቂርዎ፡ ዊኖኡ ኣጥፊኡ

ማይ ሃሪሙ = ዘኒቡ

ብሃታ ሃታ ተሰሪሑ = ብጉያ ብታህዋኽ ተሰሪሑ

ኣብ ሼትናም ብዙሓት ኣመሪካውያን ተሃሚኹም = መይቶም

ኣፉ ተለኩቱ = ምዝራብ ኣይከኣለን

እዚ ኢኳ ብቐሊሉ ካብ ዝኸረይ ዝሃስስ ኣይኮነን = ብቐሊሉ ዝርስዎ ነገር ኣይኮነን

እዚ ዝብኢ ነዘን ኣጣል ኣሰር ኣይገደፈለንን = በሊዑ ወዲኡወን

ዕዳ ምኽፋል ምስ ሰኣነ ሃጽ ኢሉ ጠፊኡ = ብዘይ መደብ ብሃንደበት ጠፊኡ

እገለ ሃንጎሊማ እዩ = ስሱዕ እዩ

እገለ ህጡር እዩ = ሓያል፡ ሃብታም እዩ

ካብ ሓላፍነትካ ኣይትህደም = ሓላፍነትካ ፈጽም

ካብ ሓቂ ኣይትህደም = ንሓቂ ተቐበል

ፈውሲ ሃተምተም = ካብ ጽምዋ ዘድሕን

ለ

መልኣስካ ልጓም ግበረሉ = ትዘረቦ ኣስተውዒልካ ተዘረብ

እገለ ላዕልን ታሕትን ኢሉ ሃብቲሙ = ጽዒሩ ሃብቲሙ

ለቕላቂ = ሓሳዊ

ለቕታ ጥሕኒ = ጃህራን ሓሶትን

ለኪምዎ = ጎዲእዎ

ለኻዕ ለኻዕ ኣብዚሓ = ዓቕሊ ስኢና፡ እምብዛ ውዕያ

ለዛዩ = ፈዛዝ

ሉል ዝኾነት ጓል ተመርዕዩ= ጽብቕቲ ጓል ተመርዕዩ

ላሕ ኢሉ = ደኺሙ

ልቢ ኣዕብዩ = ዒብ ገይሩ፡ ሸለል ኢሉ

ላዕለ ላዕሊ እዩ ዝጥምት= ዓቕሙ ኣይፈልጥን እዩ።

ላዕልን ታሕትን ኢለ = ጽዒረ

ላዕልን ታሕትን ካብ ዕድልን ጻዕርን እዩ= ምህብታምን ምድካይን

ልሒሱዎም = ኣጥፊኡዎም

ልሒጻቶ እያ= ተበሊጻትሉ እያ

ልሒጻቶ እያ= ኣዋሪዳቶ እያ

ልሙስ ኣተሓሳስባ= ድኹም ኣተሓሳስባ

ልቢይ ኣብ ኣፈይ ተወቲፋ= ደኺሙ፡ ላህሊህ

ልቡ ሚሐ ኢዩ= መዕቆሪ የብሉን፡ ምስጢር ኣይዕቅብን እዩ

ልቡ ሰጊሉ ስለ ዝነበረ እንታይ ከም ዝተባህለ ኣይፈለጠን= ኣእምሮኡ ብኻልእ ሓሳባት ተተሒዙ ስለ ዝነበረ

ልቡ ረኺባቶ= ተረዲኦቶ፡ ናይ ውሽጡ ፈሊጣ

ልቡ ኣታውን ወጻእን ኢዩ = ተቐያይሪ እዩ፡ ርጉእ ኣይኮነን

ልቡ ኣታውን ወጻእን እዩ፡ ኣብ ሓሳቡ ጽኑዕ ኣይኮነን

ልቡ ኩዲትካ ኣይርከብን እዩ= ተንኮለኛ፡ ጎራሕ እዩ

ልቡ ዘንጊዑ = ዓቕሚ ምስትውዓሉ ደኺሙ

ልቡ ጻዕዳ እዩ = ቅኑዕ እዩ፡ ጉርሒ የብሉን

ልቢ ኣዕብዩ= ንሒፉ፡ ሸለል ኢሉ

ልባ ሰቲኻታ= ኣዝያ ሰንቢዳ

ልብና ቶግ ኣቢልካያ= ኣድኪምካና

ልኡኽ ሓሊቦ= ህውቱት ህዉኽ፡ ከየጨበጠ ዝጎይይ

ልኹፍ= ናግራም

ሎኽመኛ እዩ= ንርኡይ ኣይኮነን ዝብል እዩ

መላኸፊት= መበኣሲት

ሰናቲም ኣላቂቡ ሃብቲሙ= ኣዝዩ ቆጢቡ

ነቲ ገዛውቲ ውሕጅ ለኪምዎ ከይዱ= ኣፈራሪስዎ
 ናይ ልቡ ኣውጺእዎ= ተሓቢኡ ዝነበረ ምስጢር ኣውጺእዎ
 ናይ ልቡ ነጊፉ= ምስጢር ኣውጺኡ
 ንሳ ኸኣ ሓንቲ ላህማም እያ=ንጥፍቲ ኣይኮነትን፡ፈዛዝ እያ
 ኣብ ልጉስ ቦታ ኮይኖም ኣዕሊሎም= ኣብ ብዙሕ ሰብ ዘይብሉ ቦታ
 ኣዛሪባ ኣዛሪባ ልቡ ሰፊራቶ= ውሽጡ ፈሊጣቶ፡ ንዲቻቶ
 ኣይ ንሱ ደኣ ልቡ እንድዩ ተደፊኑ= ምስትውዓሉ ጎዲሉ
 ኣፉ ተለጉሙ= ምዝራብ ኣይከኣለን
 እዚ ሕማም ኣብ ኩሉ ተላቢዑ= ኩሉ ሰብ ሓሚሙ
 እገለ ልምሉም እዩ= ቆራጽ፡ ጽኑዕ ኣይኮነን
 እገለ ንእገለ ኣልፊዕዎ፡ ኣልጊዕዎ= ቀጥቂጥዎ
 እገለ ንእገሊት ሕማም ኣልጊቡላ= ዝነበሮ ሕማም ናብኣ ተሳጊሩ
 እገለን እገሊትን ኣይላገቡን እዮም= ኣይሰማምዑን እዮም
 እገሊት ልባ ተወሳዳይ እዩ= ብቐሊሉ ሓሳባታ ትቐይር እያ
 ከተመላልሶ ላሕ ኢሉ እዩ= ደኸሙ እዩ
 ወደም ላሕ ኣቢልዎም= ኣድኪምዎም
 ፊትልን ጡጥን ኣላጊቡ ሃብቲሙ= ተጣቢቡ ብምቐጣብ ሃብቲሙ
 ባዕሉ ዝገበሮ ንዓይ ኣላጊቡላይ= ንዓይ በዳሊ ኣምሲሉኒ
 ምስ ሰብ ኣይላገብን እዩ= ምስ ሰብ ኣይሰማማዕን እዩ
 ለዝላዝ እዩ= ዘረብኡ ርጡብ ኣይኮነን

ሐ

ሓለንጋይ = ቆማት
 ሓውን ሓሰርን=ዘይሰማምዑ
 ሓሊፍካ ጽንሓና ከነርክበካ ኢና= ቀድመና ከነርክበካ
 ሓላው ጽጡሕ ኮይኑ= ኣብ ገዛ ኮፍ ኢሉ ዝውዕል ኮይኑ= ዓዲ ውዒል ኮይኑ
 ሓላፍ ዘላፍ ጌርካ ቆሪጽካዮ= ዘይተመዓራረየ

ሐልፋይ ዘይብላ= ሓጋዚ ዘይብላ

ሐመድ በሊዕዎ= መይቱ፡ ተቐቢሩ

ሐመድ ብላዕ! ሕማቕ! ዕደ!

ሐመድ ብላዕ= በትኪ፡ ሕማቕ፡ ሰነፍ

ሐመድ ተጋቢሮም= ተባኢሶም

ሐመድ ናብ ሐመድ = ሰብ መዋቲ፡ በላዩ እዩ

ሐመድ ኣልቢሶም= ቀቢሮም

ሐመድ ድብ = ቀብሪ

ሐመዶም ይዕረቆም= ንዝተባእሱ ቕልዑ ዝበሃል፡ ክጻወቱ ከለዉ ባዕሎም ክዕረቕ እዮም

ሐሜን!! = ተዛራቢ፡ ተዛሪቡ ዘይርብርብ

ሐምለ ብሐምሊ ሰጊሮማ= ሓሊፎማ

ሐሞቱ ተኻዒዉ= ጃጂዉ፡ ፈሪሑ

ሐሳባተይ ቆሊብዎ= ተረዲኡኒ

ሐራስ ኣድጊ= ለዋህ በቕቢቕ

ሐርጭ ኣለዎ= ሃብታም እዩ

ሐርጭ ኮይኑ እዚ ጉልበተይ= ደኸመ

ሐቕቕ ኣሕቂቕም= ብዘይ ኣሰር ጠፊኡ

ሐተላ ግለት እዩ = ሰነፍ እዩ

ሐዊ ሐዊ ይጨኑ = ሓይሊን ተበግሶን የርኢ

ሐዊ ኣእትይሙሎም ኣብ ሞንጎኦም = ኣባኢሶም

ሐዊ ዶ ተሳጊርኩም? ዕኹይ ዕኹይ፡ ገዓት ሓምሊ ውጻእ ገዓት ጠስሚ እተው ዶ ኢልኩም?

ሐደ ኢልና ኣለና= ጀሚርና ኣለና

ሐደ እኳ ኢና ዘለና= ናይ ሓሳባት ፍልልይ የብልናን

ሐደ ክልተ ተበሃሂሎም = ተገራጭዮም፡ ተጎናፊጦም

ሐጎስ ዓሲሎም = ሓጎስ ንሓጎስ ኮይኖም

ሐጠቕ ሓጠቕ ኢሊዋ= ትፈልጦ መሲልዋ

ከብዳ ሓጠቕ ጠቕ ኢልዋ= ደንጊጸ፡ ለዊሃ

ሐጠቕ ኢሉኒ = ዝፈልጦ ኮይኑ ተሰሚዑኒ

ሐጸልጸል ኢሉ = ተሰባቢሩ

ሐፊሱ = ረገዱ

ሐፍ ሐፍ ይብል ኣሎ = ትዕቢት ይገብር ኣሎ

ሕለፍያ እዮም = ብኡሳት እዮም

ሕሉፍ = ሕማቕ፡ ድኹም

ሕልሙ ሰሚሩሉ = ዝትምነዮ ዝነበረ ኮይኑሉ

ሕልሚ ደርሆ = ሃለውለው

ሕልምልም ኢሉ = ጸሚዉ

ሕልፊ ካልኣት ኣንስቲ እንታይይ ኣሎኪ ? = ንኻልኣት ኣንስቲ ብምንታይ ትበልጽዮን?

ሕማም ኢኻ = መሳቕዪ ኢኻ

ሕማም ኩርምቲ = ሕሱም ሰብ መሳቕዪ። ንዕልቲ ሕማም ኩርምቲ

ሕር'ሕራይ ጊሩ ቀጥቂጡዎ = ብዘይ ንሕስያ ሃሪሙዎ

ሕርር ኢሉ፡ ሐሪሩ = ጉህዩ

ሕርድ በል = ባህ ኣይበልካ

ሕቕ ኣለዎ = ደገፍት ኣለዉዎ

ሕቕ ኮይኖም = ደገፎም

ሕዋይ = ጽሉል፡ ጽልልቲ

ሕዝ ግድፍ ኣይተብል = ንዝጀመርካዮ ቀጽሎ

ሕደጊ ኣይተሕምምኒ = ተሕርቕኒ ኣለኹ

ሓድጊ ረኺቡ = ውላድ ወሊዱ

ሓዲግ ተሪፉ = ብዘይ ቁም ነገር ተሪፉ

ሕዳራት ካህናት = ወርሓዊ ደመውዝ ዝረኽቡ ካህናት

ሕዳር ሕማም = ንነዊሕ እዋን ዝጸንሐ ሕማም

ሕጹብ መግንጣ = ደፋር ትቡዕ ሰብ

ሕጹብ ኢድ ከም ጲላጦስ = ካብ በደል ናጸ

ሕጹብን ዘይሕጹብን ኢድ ተሳሊመ እየ ረኺብዩ = ከብረት ዝግብኡን ዘይግብኡን ለሚኑ

ሕፋር ሰብ= ክቡር ሰብ

ሕፍረቱ ወጺኡ= ተቆሊዑ፡ ጥርሑ ኮይኑ፡ ጉዳ ተቆሊዑ፡ ተዋሪዱ፡ ተፈዲሑ

ለማናይ ከይሓርኦ ተንሲኡ= ኣዝዩ ኣንገሁ ተንሲኡ

መልሓሱ ጭጉራፍ እዩ= መሪር ተጋንሓይ ቃላት እዩ ዝዛረብ

ማይ ኣይሓለፎን = ኣይተተንከፈን

ምስ ሕጋ ኣይጸንሐቶን= ክብረ ድንግልንኦ ፈሪሱ ጸኒሑ

ርእሲ ሓምሓም = ዘይርድኦ፡ ድኹም ኣእምሮ

ሸሙ ባዕሉ ኣሕሲርዎ= ባዕሉ ተዋሪዱ

ቁሩብ ኣጽሊልካ ሕለፍ= ኣዕሪፍካ ኪድ

በል ይኣኸለካ ኣንታ ሕሉፍ = ኣንታ ሕማቕ ዕደ

በል ይኣኸለካ ኣንታ ሕሉፍ = ክብ መስመር ንቡር ዝወጸእካ

ብሓደ ኣፊቱ!! = ዓገብ ዓገብ ሕደጉ!!

ብታሕጓስ ተፈንጨሑ = ኣዝዩ ተደሲተ

ብጎሮሮኡ ሓኒቕዎ = ኣጨኒቕዎ

ተሓነቕ! = ባህ ኣይበልካ፡ ኣይትተሓጎስ

ተሓጺብካ ኣብ ጭቃ= ካብ ክብረት ናብ ውርደት ምውዳቕ

ትንፋሶም ሓቢኦም ሓሊፎም= ከይተፈልጡ ሓሊፎም

ነቲ ዝዛውቲ ውሕጅ ሓጺብዎ ከይዱ= ኣፈራሪስዎ

ነታ መገዲ ሕንቕ ኣቢሎም ምሕላፍ ከልኪሎምም= ነታ መገዲ ዓጽዮማ

ነዚ እንጀራ ሓመድ ጌርናዮ= ወዲእናዮ

ናቱ ተሓላቂ መን ገይሩካ? መን ወዳእ ነገሩ ገይሩካ?

ናይ ሕለፈለይ ክሓልፈልካ'ዶ ጌርኩማ? = ናይ ምድግጋፍ ዶ ጌርኩማ?

ንሰበይቱ ይሓልፈላ እዩ = ኣዝዩ ይሕለቕላ እዩ

ፍጥር ክብል ምስ ሓጸውን እዩ ዘረብኡ = ካብ ንእስነቱ ጀሚሩ ሓጸውን እዩ ዝፈትው

ንዓኺ ሓለፋ ኩለን ኣንስቲ የፍቅረኪ እዩ = ልዕሊ ኩለን የፍቅረኪ

ንእዲ፡ ዓራት ሒዙ= ሓሚሙ ደቂሱ

ንኹሎም መማህርቱ ብነጥቢታቱ ሓሊፍዎም= በሊጽዎም

ንጸላእትና ሐመድ ጌርናዮም= ስዒርናዮም፡ አሰንፍናዮም

ኣብ ሓዳርና ንፋስ ከይነእትው ንጠንቀቕ = ኢድ ካልኣት ከይኣትዎ ንጠንቀቕ

ኣብ ኢድካ ከይሓውየካ ኣይትህረሞ= ከይሞተካ ተጠንቀቕ

ኣብ ከብድኻ ሓዞ = ከም ምስጢር ዓቅቦ

ኣንታ ሓምሊ! = ኣንታ ሕማቕ!

ንሕጂ ኣሕልፈሉ= ንሕጂ መሓሮ

እቲ ዝሰለመ ወትሃደር ንብጹቱ ኣሕሊፉ ሂብዎም= ሓበሬታ ብምሃብ ኣግዲዕዎም

እንታይዶ ኣሕሊፍካለይ ኢኻ? ኣብ ክንዳይ ዝኸፈልካዮ ገንዘብ ኣሎዶ እዩ?

ሕንቅልሕንቅሊተይ እዩ= ዝእመን ኣይኮነን

እዚ ደኣ ሕውየት እንዶ እዩ!!! = እዚ ደኣ ግርም፡ ጥዑም እንዶ እዩ!!

እዚ ደኣሞ ኣይ ሕጽኖት እንድዩ!!! = እዚ ደኣሞ እንታይ ጸገም ኣለዎ? ጥዑም እዩ!!!

እዛ ሓዳስ ትካል እዚኣ ሕቕኡ ሰቢራቶ= ኣድኪማቶ፡ ሃስያቶ

እገለ ሓንኳል፡ ጎባጥ እዩ = ዓመጸኛ ተንኮለኛ እዩ

እገለ ሓዊ ኣፉ እዩ= ተናዳፊ፤ ብዘረብኡ ዝጓዳእ እዩ

እገለ ሕልፈት እዩ = ሕማቅ እዩ

እገለ ምስ እገለ ሐመድ ተሳሊኑ= ኣዝዮም ተባኢሶም

ነቲ እንጌራ ሐመድ ገይርዎ= በሊዑ ወዲእዎ

እገለ ኣብ ሳይንስ ሕልፍ ዝበለ ተገዳስነት ኣለዎ= ዝለዓለ ተገዳስነት ኣለዎ

እገለ ደኣ ኣይ ሓሊፍሉ እንዶ ኢዩ= ራህዋ ረኺቡ፡ መነባብርኡ ጸቢቐ

እገሊት ደኣ ሕዋይ እንዶ እያ= ምሉእ ጥዕና ኣእምሮ ዮብላን

ከም ሐመድ እዮም= ብዙሓት እዮም

ዓይንን ሐመድን እዮም= ኣይፋተውን እዮም

ሓውን ሓሰርን ኢዮም= ኣይፋተውን ኢዮም

ከም ሓርጭካ እዩ እምበር= ከም ዓቕምካ

ካብ እገለ ገንዘብ ተለቂሕካ ኔርካ፡ ኣሕዊኻዮዶ? ገንዘቡ መሊስካሉዶ?

ገንዘቡ ንሓላፍ መገዲ ዘሪውዎ= ንማንም በቲንዎ፡ ዓዲልዎ

ግዜ ሓልው= እዋን ቆጸራ ኣይተሕልፉ

ፍሽኽ እናበለ ሓራዱና ኣዘንጊዑና

መ

መልሓስካ ልጓም ግበረሉ= ትዛረቦ ኣስተውዒልካ ተዛረብ

መሃነና ዝጠፍኦ ስርኤል = ዝተደናገረት ሰብ

መላስ ኣውያት ዘይብሎም ተሪፎም= ኩሎም መይቶም

መልሓሱ ሓዩኹ= ብሓሶቱ ተአሚኑ

መልሓሳ ነዊሕ እዩ= ለፍላፊት፡ ተዛራቢት እያ

መልሓስካ ኣክበልና= ዘረባኻ ኣይድልየናን እዩ

መልዓሊ = ሰራቕ

መስሓቕ ሸራፋት= መላግጺ

መስሓቕ ወደቦ= መስሓቕ ጸላኢ

መዓልትኻ ኣይትሰኣን= ኣብ ልዕሊይ ንዝፈጸምካዮ በደል ሕነ ዝፈድየሉ መዓልቲ ይሃበኒ

መዓምጥኡ ትበተኽ እያ= ቆራጽ፡ ትቡዕ እዩ

መዓንጣ ኣለዎ= ትቡዕ እዩ

መዓንጣኻ ሸጥ ኣብል = ሓቦ ግበር

መዓንጥኡ ተበቲኑ= ፈሪሑ፡ ጃጅዩ

መዓንጥኡ ተዘሪጉ=ፈሪሑ፡ ጃጂዉ

መዓንጥኡ ዘይቆጸረ = ህጻን

መዓንጥኡ ተኸምቲራ= ብርቱዕ ጓሂ ጉህያ

መዕቆሪ ዘይብሉ= ምስጢጥ ክጸውር ዘይኸእእል

መዋእሉ ኣብ ቃልሲ ተጸንቂቑ = ኣብ ቃልሲ ተወዲኡ

መግዛእቲ ቱርኪ = መሪር መግዛእቲ፡ ጭቆና

መጺጽ ሰብ = እምብዛ ዝሓለፈ ክኢላ ተዛራቢ

ማር ማር ዘብል ጽፍዒት = ዘሕምም ጽፍዒት

ማርያም ሂባቶ፡ እዝጊ ሂብዎ= ዕድሉ ጸቢቐ

ማርያም ትሃብኩም ኢሉ= ለሚኒኑ

ማዩ ሰትዩ እዩ = ብዕድመ ደፊኡ እዩ ወይ በሲሉ እዩ

ማይ ሰቲኻ ንዛረብ = ሰኼርካ ኣሎኻ

ማይ ኖህ ነቢዓ= ብዙሕ በኸያ

ማይ ኣቢልናዮም = ስዒርናዮም

ማይ ኣይሓለፎን = ኣይተተንከፈን

ምሓረኒ = ሰላም ሃበኒ፡ ኣይትሃውኸኒ

ምኸኸ ኢሉ፡ መኺኸ= ኣዝዩ ሰምቢዱ

ሰብኣይን ሰበይትን ተመናጨቶም= ተባኢሶም

ስሙ ኣምሪርሞ፡ ኣጸሊሞም= ኣኸፊኦም

ተካል መዓልቲ ውዒሉ= ተጋግዩ

ነቲ መጽሓፍ ከም ማይ ሰትዩዎ= ኣጽኒዕዎ፡ ከይረኣየ ክደግሞ ይኸእል እዩ፡ ብቻሉ ክወጽ ይኸእል እዩ

ነቲ ዝወጡት ውሕጅ ተማሊእዎ ከይዱ= ኣፈራሪስዎ

ነዛ ገረብ ሞቕሚቕማ= ካብ ሱራ ምሒዎማ

ነዴኻ ማይ ውረደላ = ባዕልኻ ትፈልጥ፡ ኣይግድሰንን እዩ

ንእገለ ኣምላኽ መዋእል ለቂቡሉ= ዕደም ሂብዎ፡ ብህይወቱ ኣሎ

ንገዝኣ መገዲ ኣውጺእሉ= ብዙሕ ግዜ ተመላሊስዎ

ኣብ መስተ ተኣሊኹ ይውዕል = ከየቋረጸ ይሰትይ

ኣብ መንጎ ምቕርቃር= ምስ ትኸኖን ትድግፎን ምስኣን

ኣብ እርጋንካ ዝወለድካዮ ምርኩስ ይኾነካ= ደጋፊ፡ ሓጋዚ ይኾነካ

ኣይምወት ኣይስፋር ገዲፊዮ= ኣብ ጫፍ ሞት ገዲፊዮ

ዕባራ ምኸንያት= ዘይቅቡል፡ ዘይጠቅም ምኸንያት

እገለ ምቕሉል እዩ= ዘረብኡ ልዙብ እዩ

እገለ ንስርሑ ብማዕዶ ርእይዎ= ካብ ስርሑ ተሰጉጉ

እገለ ዋላውን ሓያል ይኹን እምበር ሚዛን ኣለዎ= ንነገራት ኣመጣጢኑ ይርዳእ እዩ፡ ለባም እዩ

እገሊት ምስ እገሊት ተማናጨታ= ተባኢሳ

እገሊት ደኣ ኣይ መዓር ኣፋ እንዶ እዩ= ምቕልልቲ፡ ጥዕምቲ ቃል

ከብድካ መንጻፍ ግበረሉ= ብላዕ

ካብ ማይ ባሕሪ ብጭልፋ= ካብ ብዙሕ ሒደት

ካብ ሞት ሰሪሩ= ድሒት

ወርቂ ምኽሪ= ጽቡቕ ምኽሪ

ወዲ ማርያም ክሊዓው= መስኪን፡ ገርሂ

ዘለዎ ኣመቓሪሑ ቤት ዓዲጉ= ዘለዎ ኣኻኪቡ

ዘይእርኑብ መልሓሰ= ድላዩ ዝዛረብ

ደቆም ብኹሎም መሲሎም እዮም= ደቆም ምርዕዎትን ሰብ ሓዳርን እዮም

ፈ

ሃሱሳት ጸላኢ ዝረገጽናዮ ክረግጹ ውዲሎም= ክስልዩና ውዲሎም

ሃብተይ ተራጊሐ እየ ኣምጺአዮ= ብጸዕረይ ኢየ ኣምጺአዮ

ሃብቱ ፊዕሳ ተሳጊሩ እዩ ኣኪብዎ= ብዓመጽ እዩ ኣኪብዎ

ሀዝቢ ተረጊጹ = ተጨቓኑ

ልሕሉሕ ርክብ ኣለዎም= ድኹም ርክብ ኣለዎም

መን ከብድካ ረጊጹካ ትዛረብ? = መን ኣገዲዳካ

ሩሑ ተመሊሱ= ድሒት= ጥዕና ረኽቡ

ሩሑ ወጺኡ = ደኸሙ

ራዕ ራዕ ኢሉ፡ ኣንቀጥቂጡ = ፈሪሑ

ርሃጺይ ኣንጥብጢቢ ዘጥረይኽዎ= ጽዒረ ዘጥረይክዎ

ርሃጽ ኣድጊ ርሂጹ = ብላሽ ጽዒሩ

ርእሰይ ተፈንቂላ = ርእሰይ ተቐንዝየ

ርእሰይ ዘይሩኒ = ኣንጸራሪዩኒ

ርእሱ ክኢሉ = ካብ ደገፍ ተገላጊሉ

ርእሲ ሓምሓም = ዘይርድኦ፡ ድኹም ኣእምሮ

ቆርብቱ ረገድ እዩ= ስክፍታ የብሉን፡ ስክፍታ ኣይፈልጥን እዩ

ብ ኣራግጽ ተወዲእና= ኣጋይሽ በዚሓም

ንሰራሕተኛታቱ ረገጹዎም = ጨቀኝዎም

ዘረብኡ ኣርግፍ ኣቢሉልና ከይዱ = ዘለዎ ተዛሪቡ ከይዱ

ኣብ ርእሱ ሸይንሉ= ንዲቕዎ

እቲ ዝዛ መርገጽ እግሪ ኣይነበሮን= ብሰብ መሊኡ ነይሩ

እገለ ረዚን እዩ= መስተውዓልን ህዱእን እዩ

ካብ ርእሰይ ውረደለይ= ኣይትተሃላለኸኒ፡ ምሓረኒ

ሰ

ብሰሓቕ ሞይተ = ዓቕን ዘይብሉ ሰሓቕ ስሒቕ

ብሰሓቕ ተፋሒሳ= ሰሓቕ ሞይታ

ሰሓቕ ፈሊሐ ሰሓቕ ሞይታ

ሰብ ኮይኑ= ኣብ ጽቡቕ ደረጃ በጸሐ

መሃንና ዝጠፍኦ ስርኤል = ዝተደናገረት ሰብ

መሳወር ዘረባ= ደላይ ግርጭት

ማዩ ሰትዩ እዩ = ብዕድመ ደፊኡ ወይ በሲሉ እዩ

ሰለሎ ኣትዩዎም= ኣዝዮም ደኸሎም

ሰለይ ንብል ኣሎና= ድሓን ኣለና ዓቕምና

ሰማይ ሰቂሎም= ኣዝዮም ንኢዶም

ሰማይን ምድርን እዩ ዘላግብ፡ ሓሳዊ መሃዚ እዩ

ሰም ኢለ= ተጸሚመ ብሓቦ

ተዓሚተ= ተጸሚመ ብሓቦ

ንጥልቀት ሰሪሩ= ካብ ሞት ድሒኑ

ንስክላ ሰሪሩ= ካብ ሞት ድሒኑ

ሰቕጥቀጥ በለ= ሳዕስዐ

ሰበይቲ ኣምጺኡ= ተመርዒዉ

ሰበይቲ ኣእቲዉ= ተመርዒዉ

ሰባር ዝበልዓሉ ጻሕሊ = ዘይመመስገኒ ፡ ክንዲ ሰናይ እኮይ ዝፈድይ

ሰብ የብሉ ኦም የብሉ= ንቢይት

ሰብአይ ሰብአት = ሓያል ሰብአይ

ሰቲኹ ነይሩ = ሕማም ከቢድዎ ጥቅ ሞት በጸሐ ነይሩ

ሰይጣን አይስማዕ= ጽቡቕካ ክትሰምይ ከለኻ ከይትጉዳእ መሊእካ ዝበሃል ዘረባ

ሰሒንዎ = ረኺብዎ፡ ተቐጸዑላ፡ ተሳቕዩላ

ሰሕልቲ ቀርኒ = ሓያል

ሰለ ዝተሰገገ እዩ ሓገዝዎም= ሕውነቱ ተሰሚዕዎን ገዲድዎን ሓገዝዎም

ሰመይ አይተልዕሎ= ብዛዕባይን ምሳይን ከይትዛረብ

ሰረኻ ብኸሳድካ አውጽአዮ = ዘይከአል ፈጽም ምባል፡ ምጭናቕ

ሰሪኡ ፈቲሑ = ተሰኒፉ፡ ተሳዒሩ

ሰሪኦም አፍቲሖም= አሰኒፎምም

ሰሪኦም ፈቲሖም= ተሳዒሮም

ሰርኤል ቀትሪ = ጽልልቲ

ሰትዮን ጽምኦን ገይሮምም= ሓንሳብ ይህብዎም ሓንሳብ ይኸልእዎም

ሰኑ ነኺሱ = ብቕራጽነት ወይ ብሓቦ

ሰኒ አውጺኡ= ናይ መጀመርታ ስኑ በቐላሉሉ

ሰጋ ቆንጥያቶ = ናይ ዘመድና ሓላፍነት ተሰሚዕዎ

ሰጋይ ሰጋኻ ምብሀሃል= ቃለዓለም ምግባር= እናደለኻ አይደልይን ምባል

ሰግድግድ አበለ = አፈንፈነ

ሩሕ የብሉን= ድኹም እዩ

ሩሕ ገይሩ = ካብ ሞት ድሒኑ

ርሃጹ አፍሲሱ = ደኺሙ፡ ጽዒሩ

ርእሱ አልዒሉ = ተዓብዩ፡ ኮሪዑ

ርእሱ አልዒሉ = ነፍሱ ተኸናኺኑ

ርእሱ ከኢሉ ፤ ባዕሉ ተመሓዒሩ

ርእሱ ዘይርዎ= ተጨኒቐ፡ ድንግርግር ኢልዎ

ቁሊሕ ኢሉ አይረአየናን= አይተገደሰልናን

በዓል ስረ፡ = ጅግና፡ ሓየት

ብመልክዓ ተሳሊቡ = ፈትዩዋ

ተሰላሊቦም = ተገራጭዮም

ነብሱ ተሰትዩ = ቀጢኑ

ነገር ከተሳውር ኣይትውዓል = ሰብ ኣይተባእስ

ንሱብካ ምሰል = ከባቢኻ ሓልው ተሰማማዕ

ኢደይ ስሊብ ኣለኹ = ኣይምልከተንን እዩ፡ የለኹሉን

ኣስቆርቀኣ = ጉህዩ

ኣብ ስሪኡ ኣሺንዎ = ኣጃጅዮዎ

ኣብ ስደት በልዩ = ኣሪጉ

ኣብ ባንክ ዘዋፈሮ ርእሰ ማሉ ስሊቡ = ገንዘቡ ኣውጺኡ

ኣይ ከምዛ ሳዕሪ እንድዩ ጸርዩ!! = ዓቢኡ

ዓጽሚ ዝሰብር ጸርፊ = ዘጉህይ ጸርፊ

እንዳ እገለ ሰብና እዮም = ምስኦም ዝምድና ኣለና

እዛ ሓዳስ ስራሕ ርሒሳቶ = ጽቡቕ ዕድል ኣምጺኣትሉ

እገለ ሰላሕታ ሕማም እዩ = ብሰዉርን ሕቡእን ዝጎድእ እዩ

እገለ ሰታይ እዩ = ሳኽራም እዩ

እገለ ስሙይ እዩ = ውሩይ፡ ፍሉጥ እዩ

እገለ ስጋና እዩ = ዘመድና እዩ

ኣብ ስሪኡ ኣሺንዎ = ኣጃጅዮዎ

ርእሱ እዩ ዘንጸራርዎ = የሕርቕ

ክንዲ ሰብ ኣኺሊኡ እዩ = ዓቕሚ ኣዳም በጺሑ

እገለን እገለን ተሰላሊቦም = ተባኢሱም

ስሕውቲ እያ = ምሉእ ጥዕና ኣእምሮ የብላን

እግሩ ስሕብ የብላ እዩ = ይሕንክስ እዩ

ካብ ሰብ ምጽባይ = ርእሰኻ ዘይምኽኣል

ካብ ስልጣኑ ተሞቕሚቕ = ካብ ስልጣኑ ኣልጊሶም

ካብዚ ጉዳይ ኢይይ ስሒብ ኣለኹ= ኣይምልከተንን እዩ

ክመጽእ እዩ ኢልኪ ሰንፈላል ገርክኒ ውዒልኪ= ንዘይትመጽኢካብ ዕዮይን መደባይን ተመዛቢሊ ውዒሊ

ዋጋ ሽኮር ሰማይ ተሰቂሉ = ሽኮር ኣዝዩ ከቢሩ

ይሰሐግ ኣሎ= ክመውት ቀሪቡ ብርቱዕ ቃንዛ ይቕንዘው ኣሎ

ይሰውረና= ይኸደነና የድሕነና

ይስቆረካዶ እዩ? ይርድኣካዶ እዩ?

ግልጽ ኢልካ ከይትርእያ= ክብኣ ርሓቕ

ጽንጽያ ዓይና ከይተንፍረላ= ክብኣ ርሓቕ

ጠለባይ ስሒብ ኣለኹ= ጠለባይ ደምሲሰ

ካብ ሞት ሰሪሩ= ኣይሞተን ድሒኑ

ሸ

መዓንጣኻ ሸጥ ኣብል = ሓቦ ግበር

ዲኖ ሸኪቶሙሉ = ኣብ ልዕሊኡ ውዲቱ መኸሮም

ሸኽ ኢሉ በቕሉ = ከም ሸኽ ሰጢሙ በቕሉ

ሸክሹካ ሒዝዎ : ወሲድዎ= ኣንፈት መኣዝን ጠፊእዎ: ጠፊኡ: ሃውቲቱ

ሻላ ማላ ኣይትርኣዮ= ተጠንቀቐሉ

ሻላ ርእይዎ = ኣይተገደሰሉን

ብደዉ ሸይጡዎ = ተጻዊትሉ: ከይተፈልጠ ጎዲእዎ

ንመሳርሕቶም ተሻሪኹም ከልበትበት ኣቢሎም= ኣዋሪዶም

ኣብ ሻብዓይ ሰማይ ዝደየበ መሲልዎ= ኣዝዩ ዓቢ ታሕጓስ ተሰሚዕዎ

ሹብዓተ ሰይጣውንቲ ክሳብ ዝርኣይዎ ጸፊዕዎ= ሃስይዎ

በጺሕዎም እዩ = ተስፋ የብሎምን: ኣኪልዎም

እዚ ሓድሽ መሻርኹቱ ሕቕ ኮይንዎ እዩ= ደጊፍዎ

ወዲ ሹቕ= ዕዋላ: ጉራሕ: መታለሊ

ወዲ እገለ ሸቕበጥበጥ እዩ ዝብል= ሕንቁቕ እዩ

ገንዘቡ ተሸዲዱ= ብዘይ ቁም ነገር ተወዲኡ

ቀ

ልክዕ ኣብ ቆጻርኦም ደበኸ ኢሎም = መጺኦም

መን ቀሲቡካ ኬድካ? = መን ገዲዱካ ኬድካ?

መዓንጣ ዘይቆጸረ = ዕሸል፡ ህጻን

ምጣነ ሃብቲ እዛ ሃገእ ኣንቆንቐኡ = ጎጊሉ፡ ሓሚቹ፡ ደኺሙ

ቀም ኣቢሉ = ሓጺር ድቃስ ደቂሱ

ቀምሲልካ = ኣካላትካ ምልክት ድኻም ኣለዎ

ቀራን = ነግራም

ቀራን እያ = ናግራም ፡ ብርትዕቲ እያ

ቀበጥበጥ ምባል = ምሕንቃቕ

ቀባሕባሕ በለ = ጸመዎ

ቀብቀብ ኢሉ = ቆሪሩ

ቀኒዑሉ = ዝትምነዮ ዝነበረ ሰሚሩሉ

ቀንጠብጠብ ለሚዱ = ስርቂ ለሚዱ

ቀይዲ በተኸ = ዘይእርኑብ ፡ ድላዩ ዝገብር፡ ቁጽጽር ዘይበሉ

ቀዳማይ ክወጽእ ህርድግ ኢሉ = ኣዝዩ ጽዒሩ፡ ጽዒቱ

ቀዳድ ጁብኡ = ገንዘቡ ዘይዓቁር

ቀጨውጨው ኢልዎ = ሕማቕ ተሰሚዕዎ

ቁልጭ ክትብል ውዒላ = ክትጽበይ ውዒላ

ቁሎቁል ኣፉ ተደፊኡ = ወዲቹ

ቃል ዓለም ገይሩ = እናደለየ ኣብዩ

ቃልቃል ኢሉ = ነዲዱ

ቅጭ መጺእዎ፤ ኣይተበርሆን

ቅጭኡ ሰቢሩሉ = ዕድሉ ኣበላሸዩሉ

ንቕድሚኡ እዩ = ኣየስተውዓልን እዩ

ቆለጭ ኢልዎ = ተቆጢዐ = ሓሪቕ

ቆላሕትኣ ኣንቢራትሉ = ትጽቢታ ክብኡ ኮይኑ

ቆሎን ጥጥኛን = ሃለውለው

ቆርበተይ ግፍፍ ኢሉኒ = ተሰኪፈ፡ ኣይተበርሃንን

ቆርበቱ ረገድ እዩ = ኣይስከፍን እዩ

ቆርበቱ ቀሊጣቶ እያ = ኣዋራዳቶ፡ ጸሪፋቶ ኢያ

በጃኻ ቅልቅል በለና = ኣይጥጥፋእ ብጽሓና

ብቐሪ ተሓሊብና = ብቐሪ ተገሪፍና = ብቐሪ ተወዲእና

ትንፋሱ ሓሊፋ = መይቱ

ተቓጽዩ ቀቲልዎ = ኣድብዩ፡ ኣዳህሊሉ ቀቲልዎ

ተቐሊና!! = ሃሩር ኮይኑና

ትማል ምሸት ተረዲአም = ሞት ናይ ሰባም ተነጊርም

ነቲ ከነት ተቐንጥዩ ሓሊፍዎ = ተጸሚሙ ሓሊፍዎ

ነቲ ዘረባ ኣቃሚምዎ = ከም ድላዩ ገይሩ ጠዋውይዎ

ኣብ መንጎኹም ተቐርቂረ = ንመንኩም ከም ዝድግፍ ጠፊኡኒ

ቆማጥ!! = ኣይ ሓጺር!!

ኣጸሚዉ ቀቲልዎ = ሰብ ኣብ ዘይብሉ ቀቲልዎ

እኹል ቆልዓ = ዳርጋ በጽሒ ዝኾነ ቆልዓ

እዚ ቁሪ ትንፋስና ኣሕሊፉና = ኣሳቕዩና

መቃይሒ እዩ = መሻረዊ እዩ

እገለ ቅኑዕ እዩ = ሓቀኛ፡ ሕያዋይ፡ ገርሂ እዩ

እገለ ቆጸራ ረኺቡ ብህይወቱ ኣሎ = ዕደመ ሂብዎ

ኣብ ቅድሚ ሰብ ኣቋናጺብዎ = ጸሪፍዎ፡ ኣናኢስዎ፡ ክብራ ቀንጢጥዎ

ቁንጣሮ እያ = ደቃቕ ኢያ

ክብዱ ተቐሪጹ = ጉህዩ

ከም ቁርዲድ ጠቢቕኒ = ካብይ ምፍላይ ኣብዩ

ክትቋየቕ ጸንሕኩም፡ ዘፍ ዶ ኢልኩም ሕጂ = ደኺምኩምዶ

ዘቐጸልጸለ ዘረባ ኣይተስምዓና = ቁም ነገር ዘይብሉ ሃለውለው ኣይትዘረብ

ይቃናጠውሉ ከም ዝነበሩ ኣይተረድኦን = ይሓምይዎን ብእኡ ይስሕቁን ከም ዝነበሩ ኣይተረድኦን

ጠባዩ ቀጢን እዩ = ኮራዩ ኢዩ

ብጭራ ዋጣ ተቐቢሎም = ብኸብሪ ተቐቢሎም፡ ብዓጀባ ተቐቢሎም

ቀርኒ ከተውጽእ ዶ ኢኻ ትጽብይ ዘለኻ? = ዓቢኻ ኢኻ ካብዚ ንላዕሊ ምዕባይ የለን ለብም!!

በ

እቲ ቀላይ ኣብ ከሳዱ በጺሕዎ = ከሳብ ከሳዱ ብማይ ተኸዲኑ

እገሊት ምስ እገሊት ተባሊዓ = ተባኢሳ

ስሙ በሊሎም = ኣኸፊኦም

በተኸ = ድኻ

በቲኹ = ነድዩ ደኸዩ፡ ጸኒቱ

በትሪ ኣዋጣዊጥሉ = ኣፈራሪሕዎ

በትርኻ ኣይተወጣውጠለይ = ኣይተፈራርሓኒ

በትኪ = ሕማቕ፡ ድኹም

በጊዕ እዩ = ሓላል፡ ሕያዋይ እዩ

ባንደርኡ ወዲቐ = ተዋሪዱ ሓሲሩ

ብሌን ዓይነይ እዩ = ኣዝየ ዝፈትዎ፡ ቀንደይ እዩ

ብርኩ ወጺኡ = ሓዳር ተኸሉ

ብርካ ሰቢራ = ተመርዕዩ

ብርክኹም ስበርዎ = ኮፍ በሉ

ብርክኻ ትጽናዕ! = ጥዕና ይሃብካ!

ብበትሪ ቅርስም ኣቢልዎ = ሃሪምዎ

ብዕራይ እዩ = ዓሻ እዩ

ብጽሕቲ ወርሒ = ሕርሳ ዝቀረበ ጥንስቲ

ብጽሕቲ ጻል፡ ብጸሕ ወዲ = ዓቕሚ ሄዎን፡ ዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሑ

ትብጻሕኩም ኢልናዮም = ጻልና ንመውስቦ ክወስድዎ ሕራይ ኢልና

ንብረት እገለን እገሊትን ብርኪ እዩ= ናይ ሓባር እዩ

ንዓርክና ንብጽሓዮ= ኬድና ንርእዮ

ንእስከላ በጸሐ = ብሓይለ ገድሊ፡ ብሓይሊ በጸሐ

አላጊሱ = ሓሳባቱ፡ መገዳ ቀደሩ

አስሐታቶ = ኣጋግያቶ

ኣብ ብርኩ እዩ ዘተንፍስ= ጥዑይ እዩ

ኣብ ብርካ ተደፊኡ፡ ወዲቐ ለሚንዎ= ብትሕትና ለሚንዎ

ኣነ ኣይኮንኩን ብቐሊ እዩ ተዛሪቡ= ኣብ ስኽራን ዝሞለቐ ምስጢር እዩ

እቲ ንእሽቶ ወዶም ብርኩ ወጺኡ= ሓዳር ተኸሉ

እዚ ሰብ እዚ ኣብልዩዎ እዩ= ዓቢ ጸገም እዩ፡ ኣድኪምዎ

እዚ እኸሊ በጸሐ= ንማዕጺድ ኣኸሉ

እገለ መልሓሱ ኣይብጻዩን እዩ= ጥዑም ኣይወጸን እዩ

እገለ ብሱል እዩ= ምዕቡል ኣተሓሳስባ ኣለዎ

እገለን እገሊትን ተባቲኹም= ተባኢሶም፡ ተፈላልዮም

ካብ ማይ ባሕሪ ብጭልፋ= ካብ ብዙሕ ሒደት

ብቱን መዓንጣ= በጅባጅ፡ ፈራሕ

ካብቲ ዝተሓብኡሉ ጉግጓድ በሎኽ ኢሎም = ወጺኦም

ዘረብኡ ብትኽ ብትኽ እዩ ዘብሎ= ቀንዲ ነጥብታት እዩ ዝወቕዕ

ገረብ ከይበርስ ዘዝበትኽናዮ ገረብ መተካኦታ ንትከለሉ= ገረብ ከይጠፍእ ንነንዝቆረጽናዮ መተካኦታ ንትከል

ገንዘቡ በርኪትሉ= ሒደት ክንዲ ብዙሕ ኮይኑሉ

ጉርሖም በሊዕዎም= ዝተጣበብዎ ተንልኮል ጎዳኢኦም ኮይኑ

†

መተንፈሲ ስኢንና= ዓቕልና ጸቢቡና፡ ተሸጊርና

በጃኽ እባ ትንፋስ ሃበና= ቁሩብ ከነዕርፍ እባ ግደፈና

ብሰዓል ተባሕገጉ= ሰዓል ሓዩላቶ

ተሃንኩቱ =ተወዲኡ ሃሊኹ

ተመን ጓቲቱ እዩ ዝኣትው = ንፉዕ እዩ

ተሰጢሑ = ወዲቐ

ተርሻኹ = ሓሳዊ

ተሽታሽ = ሓሳዊ

ተብ ተብ፡ ሃድ ሃድ ፡ ዳም ዳም ኢሉ = ተሃዊኹ

ተኺኹ = ብርቱዕ ጓሂ ጉህዩ

ተወዝ፡ ተወር ዝብል ሰብ ኣይነበረን= ኣዝዩ ጽምው እዩ ነይሩ

ተውሳኸና = በደል የብልናን፡ ንጹሃት ኢና

ተጸሊእዎ = ሓሚሙ

ታህ ታህ ኢሉ= ጥጲምዎ፡ ረጉዳ

ታተ ንብል ኣለና= ንጅምር፡ ንለማመድ ኣለና

ትምኒት ጽቡቕን ሕማቕን ነገራት ይስሕብ እዩ= የምጽእ እዩ

ትርኩስ = ፈራሕ፡ ጃጃዊ

ትንዕ ኢልዎ = ወስ ኢልዎ= ክሃርሞ ደልዩ

ትንፋሱ ሓሊፉ = ደኺሙ፡ መይቱ

ትንፋስ ሰኹዑ = ካብ ጥቓ ሞት ድሒኑ

ትንፋስ ረኺቡ፡ ድሒኑ፡

ትንፋስ ኣሕሊፉ = ሰብ ቀቲሉ

ትንፋስ ከለኣሙና= ኣጨኒቐሙና

ትንፋስካ ትሕለፍ = መርገም ሙት!

ትኸ ትንፋስ ኣዕሩኸ = ጥቡቓት ኣዕሩኸ፡ ፍቐራት ኣዕሩኸ እዮም

ኣተንፊሱ= ኣዕሪፉ

እዚ ተመን ኣብ ሕጻ ተሰትዩ= ጥሒሉ፡ ጠሊቐ

እገለ ተርጊ እዩ= ሓሳባቱ ምስ ሰብ ዝላዘብ ኣይኮነን

እገለ ተኺኹ እዩ ዘሎ= ጉህዩ

ጎሮሮኡ ተርኪሱ= ሰትዩ ረውዩ

ገ

መነባብሮአም ሰንኮፍ እዩ= ድኸም ኢዩ

ብናፍቆት መይቱ= አዝዩ ናፊቕ

ተነፊሑለይ እዩ ዘሎ= ኮሪዑ ምዝራብ ኣብዩኒ

ነብሳ ኣልዒላ = ኣካላታ ኣጸባቢቓ፡ ቀንጀውጀው ኢላ

ስርሑ ነኺሱ ሒዙ ኣሎ = ብተገዳስነት ኣጽኒዑ ሒዙ ኣሎ

ነዲዱ= ተቓጺሉ= ሓሪቕ

ነግ ፈረግ ኣይትበል = ኣይትጠራጠር፡ ቁረጽ

ነጠባ ወራዱኒ= ዘይተጸበኸዎ ረኺበ

ነፈል = ዘይርግእቲ

ነፈስ ነፈስ ኢሉ= ኣዕረግአን

ጠርበስበስ ንብል ኣሎና።= ንደክም እናደኸምና ንፈታትን ኣለና።

ናይ ሳባ ኑባ ፡ ናይ ከለው በለው= ናይ ቀደም፡ ኣረጊት

ንቕልዓ ብንጉሆኡ ቅጽዓዮ = ኣብ ቁልዕነቱ ምሃር

ንቡር ፈቲና= ሓዳር ገይራ

ንናፈስ!= ንዛወር!ንዘናጋዕ!

ንፋስ ኣትዩዎ =ፋሕ ኢላ

ንፋስ ወሲድዎ= ተጸሊሉ

ንፋስኩም ኣይልከየና= ኩነታትኩም ኣይጸለወና

ኣርሆ ነንዶ = ዘይከውን ነገራት፡ ሃለውለው

ኣብ ሓዳርና ንፋስ ከይነእትው ንጠንቀቕ = ኢድ ካልኣት ከይኣትዎ ንጠንቀቕ

ኣንታ ንቕጽ እግሪ= ኣንታ ክፉእ ዕድል፡ ቅርሱስ

ነዛ ምስጢር ኣንፊስዎ = ዘርጊሕዎ ኣውርይዎ

እገለ ንእዲ ሒዙ= ሓሚሙ ደቂሱ

እገለ ንፋስ እዩ= እምብዛ ውዑይ እዩ

እገለ ነቂዙ = አዝዮ ጎሪሑ

እገለ ነበልባል እዩ= ህወኸ: ውዑይ እዩ

እገሊት ምስ እገሊት ተናኺሳ= ተባኢሳ

ዘቐረብናሎም ናይ ዕርቂ ሓሳባት ነጺጎም= ኣይተቐበልዎን

ዝነፈሰ ፈውሲ= ዓመተ ምሕረቱ ዘሕለፈ ፈውሲ

ይኮርፈፍ= ይኸርይ

ነገር ምድላይ= ባእሲ ምልዕዓል

ንፋስኩም ኣይልከየና= ካብ ኩነታትኩም ይሰውረና የድሕነና

አ

ሃሱሳት ጸላኢ ኣሰርና ክስዕቡ ውዲሎም= ክስልዩና ውዲሎም

እዞም ሰረቐቲ ኣሰርዶ ገዲፎም? ንሓበሬታ ዝጠቅም ምልክት ኣጸብዕ'ዶ ተረኺቡ?

ሃሱሳት ጸላኢ እግረ እግርና ክኸዱ ውዲሎም = ክስልዩና ውዲሎም

መዓር ኣፋ= ተዛራቢት ጥዑም

ኣብ መስተ ተኣሊኹ ይውዕል = ከየቋረጸ ይሰትይ

ቁልቁል ኣፋ ተደፊኡ ለሚንዎ = ኣብ መሬት ተደፊኡ ለሚንዎ

ቅድም ናብራኻ ኣጣጥሕ: ብድሕሪኡ ንኻልኣት ትሕግዝ= ቅድም መነባብርኻ ኣመኡላይሽ ንነፍስኻ ኩን

በዓል ኣፍ = ክኢላ ተዛራቢ: ካብ በዓል ጣፍ በዓል ኣፍ

በዓል እንጀራ እዩ= ርኽብ: ሃብታም ኢዩ

በዚ ሓደ እዝንኻ ኣእቲውካ በቲ ሓደ ኣውጽኣዮ: ኣይትገደሰሉ

ብኢደ ወነኑ= ከየፍቀደ

ወዲ ኣባ ሻውል= ዕዋላ: ጉራሕ: መታለሊ

ብኣፍ ርሕሙ ተደፊኡ= ወዲቁ

ኣጣጢሑ = መነባብርኡ ኣመሓደሹ: ደልዲሉ

ነዚ ደኣ ካብ እግሪ ተኸለይ ጀሚረ ይፈልጦ እንዶ እዩ= ካብ ቀደም: ካብ ቁልዕነተይ ጀሚረ

ነዴኻ ማይ ውረደላ = ባዕልኻ ትፈልጥ: ጥፋእ!!

ናይ ኢደ እግሩ ኣራጊፎም= ዝነበሮ ኹሉ ኣወዲኦም: ወሲዶም

ናይ ኢዳን እግራን ኣራጊፍዎ = ዝነበራ ኩሉ ዘሚትዎ

ናይ ኣፍ ኣይኮነን፡ ኢድካ ወስ ምባል ከኣ የድልይ= ናይ ዘረባ ኣይኮነን፡ ግብሪ የድልይ

ንመጽሓፍ ብምሉኡ ብኣፉ ወጺእዎ= ቃል ብቻል ኣጽኒዕዎ

ኣኸልዎም ኢዩ = ተስፋ የብሎምን

ንእስክላ በጺሑ = ብሓይለ ገድሊ፡ ብሓይሊ በጺሑ

ኢደ ሰባራ ገይርዎ= ንጽቡቕ ተግባራታ ኣኸፊእዎ

ኢደ እግሪ የብሉን= ኣመት የብሉን

ኢደ እግሪ የብላን= ኣይወሓለን እያ

ኢደይ ሓጺሩኒ = ዓቕሚ ስኢነ

ኢደይ ኢድካ ኢሎም ዓቢ ትካል መስራቶም= ተሓጋጊዞም

ኢዱ ሓጺርዎ = ደኸዩ ስኢኑ

ኢዱ ሂቡ= ተሳዒሩ፡ ኣብ ኢድ ጸላእቱ ወዲቑ፡ ምሕረት ለሚኑ

ኢዱ መሊኡሉ= ሃብቲሙ

ኢዱ ረኸቡ= ከም ግብሩ ተፈድዩ

ኢዱ ቆሪጹ ዝህብ= ለጋስ

ኢዱ ነኻል እዩ = ለጋስ እዩ

ኢዱን እግብሩን መሲላ ሓዲራ= ተማእዚዞ ተናቢራ

ኢዳን እግራን ተሳሊሙ እዩ ረኸብዎ = ብዙሕ ለሚኑ እዩ ረኸብዎ

ኢድ ነስኣ ፡ ሰገደ፡ ኣኸበረ

ኢድኩምን እግርኹምን ኣክቡልና= ኣብ ጉኣዳይና ኣይትእተዉ

ኢድካ ሓውሰሉ= ኣስተዋጽኦኻ ኣብርክቶኻ ግበር

ኢድካ ምሕዋስ = ምስታፍ

ኢድካ ምእታው = ንነገር ከም ጉዳይካ ጌርካ ምውሳድ፡ ኣብ ዘይጉዳይካ ጠብሎኹኹ ምባል

ኣልቲቶም =ከምዘይዘረብ ገይሮም ረቲዖም፡ ሓሶቱ ኣእሚኖም

ኣሰር የብሉን = ኣይከእልን እዩ፡ ድኹም እዩ፡ ሕማቕ እዩ

ኣርሆ ነጎደ = ዘይከውን ነገራት

ኣቡኡ ስለ ዝተወጸዐ ብኣፍ ኣርክቡ ተጸዊዑ= ኣቡኡ ብጽኑዕ ስለ ዝሓመመ ብህጹጽ ተጸዊዑ

ኣብ ሰማይ ዘሎ ደበና = ክፍጻም ዘይክእል ተስፋ

ኣብ ኢዳ ኣእትዮዎ፡ ተቐጻጺርዎ፡ መሊኸዎ

ኣብ ዓዲ ጓና እግርኻ መሊእካ ክትረገጽ ኣይትኸእልን ኢኻ = ምሉእ ክብረት የብልካን

ኣብ ዓጽሚ ዝኣትው ዘረባ = ብርቱዕ፡ ከቢድ ዘረባ

ኣብ ኣፍ ከምኡ ኢልዎ = ኣብ ቅድሚኡ

ኣብ ኣፍንጭኡ በጺሕዎ ኣሎ = ኮርዮ እዩ

ኣብ ዕላል ኣፍ ገይሩና = ምዝራብ ከሊኡና፡ በይኑ ጥራይ ዝዛረብ ኮይኑ

ኣብ ክትዕ ኣፍና ኣትሒዙና = ኣሰኒፉና

ኣብ ዘይጉዳይካ ኣፍካ መሊእካ ክትዛረብ ኣይትኸእልን ኢኻ = ዕቃብታት የድልየካ እዩ

ኣብዛ ኣፈይ እኳ እያ ዘላ = ዝፈልግ ክነሰይ ምባላ ስኢነ

ኣይ ኣንጉዑ እንዶ እያ መጽያቶ = ተበሊሳትሉ፡ መዝሚዛቶ

ኣጉሲዕዎ = ሃሪምዎ፡ ቀጥቂጥዎ

ኣጸሊሙ = ኣኸፊኡ

ኣፈ ንጉሰ = ኣብ ክንዲ ንጉሰ ዝዛረብ

ኣፈ ኣፍ ኣራኸቡና = ገጸ ገጽ ኣራኸቡኩም ኣዘራርቡና

ኣፈ ጉባኤ = ኣብ ክንዲ እኩባት ከም ማሕበር ወዘተረፈ ዝዛረብ

ኣፉ ኣትሒዙዎ = ትም ከም ዝብል ገይርዎ

ኣፉ ኣትሒዞም = ከምዘይዛረብ ገይርዎ

ኣፉ እኩብ ኣይኮነን = ስዲ እዩ፡ ዝዛረቦ ኣይፈልጥን እዩ

ኣፉ ዝሃቦ ተዛሪቡ = ብዘይ ቀይዲ ለፍሊፉ

ኣፉ ይሕለው ኣሎ = ተወጺዑ፡ ብጽኑዕ ሓሚሙ

ኣፉ ዶ መቐልካዩ? = ግዲኡ ዶ ሂብካዩ?

ኣፉን ዕርብቱን = መተካእታ ዘይብሉ፡ ናይ መወዳእታ

ኣፉዊ ፍቕሪ = ዘይሓቀኛ ናይ ጥባሪ ፍቕሪ

ኣፍ ቤት = መእተዊ ቤት

ኣፍ ኣለዎ ሕደን! = ባዕሉ ይዛረብ ሕደን!

ኣፍ ኣውጺኡ = ልሳኑ ፈቲሑ፡ ዘረባ ጀሚሩ

አፍ አጽርዩ = ጽቡቕ ዘረባ ክኢሉ

አፍካ ሓልው = ትብሎ ፍለጥ

አፍካ ሓዝ = ንቕልጻ ብኸያቱ ምእንቲ ከቋርጽ ዝበሃል መግናሕቲ

እሉኸ ጸኒሑ = ሕቡእ ነገራት ከም ህልኸ : ቂም ጸኒሑ

እሊኸ ዶ አለካ እዩ? ቂም ዶ አለካ እዩ?

ዕላምኡ ብአቋራጭ በጸሕዎ = ብዝሓጸረ መገዲ ብጸሕዎ

ዕላምኡ አኳሊሙ በጸሕዎ = ብዝሓጸረ መገዲ በጸሕዎ

እምኒ ኮይኑ ጸኒሑና = መይቱ ጸኒሑና

እሱር ኢድ = ጠማዕ: በቃቕ

እቶ እቶ: እተው እተው = ፈለማ ምሽት

እንታይ'ዶ ትእውደኒ ኢኸ? ካባኸ ዝተለቃሕከዎ ገንዘብዶ አሎ'ዶ እዩ?

እንካን ሃባን = ምድግጋፍ

እንድዕላ: አዴኸ = ባዕልኸ ትፈልጥ

እንጀራ ስኢኑ = ደኸዩ

እንጀራ አልዎ = ሃብታም ኢዩ

እገለ 2 አፍ ተመቐሉ = 2 ክፋል ተዋሂቡ

እገለ ንእገሊት ዓሚጽዎ = ብዘይፍቓዳ ተጋሲሰዎ

እገለ ንእገሊት አኪብዎ = ምስኡ የናብራ አሎ

እገለ እምኒ እዩ = ዝሑል እዩ: ንጡፍ አይኮነን

እገለ ደአ አይ እሾኸ እንዶ እዩ: ዘይቅረብ = ናግራም ተበኣሲ እዩ

እግረ እግሩ ስዒቦም = ደድሕሪኡ ከይዶም

እግሪ ተኸሉ፤ ባዕሉ ከይተደገፈ ምኻድ ጀሚሩ

እግሪ አሕጺሩ = ጠፊኡ: ምምጻእ አቋሪጹ

ካብ ኢደይ መሊቐኡ = ሃዲሙኒ

ካብታ ዝገ ጥራይ ኢዳ ወጺኦ = ብዘይ ገለ ንብረት ወይ ሃብቲ ወጺኦ

ክፍኣት ክኣልም = ተንኮል ስራሕ ክውጥን

ኳኸ ሓሪእሉ = ዕድሉ ከፊኡ: ኳኸ ሃሪእሉ እዝጊ ጸሊእሉ!

ወደቦ = ሕሱም ጸላኢ

ወዲ እዝጊ = ሕያዋይ፡ ገርሂ

ዘረብኡ ኣቋራጭ እዩ = ኣብ ቀንዲ ቅወም ነገር እዩ ዝወቅዕ

ዜና ርኣይ ንእግረ መገድኻ ኸኣ መልእኽቲ ጽሓፍ = ምስኡ ኣተሓሒዝካ

የማናይ ኢድ ረኺቡ = ሓጋዚ ረኺቡ

ጠልቃፍ = ሰራቕ

ከ

ልክዕ ኣብ ቆጻርኦም ከተፍ ኢሎም = መጻኦም

ሰብ ኪዳን እዮም = ምርዕዎት እዮም

ቆሎ በሊዑ ኢዱ ዘልምጽ = ጥሙይ፡ ዝብላዕ ዘይብሉ ድኻ

ተቐልዩ = ተሃዊኹ፡ ተረቢጹ

ተኸሊፉ = ኣብ ዕድመ ንእስነቱ መይቱ፡ ተቐዚፉ

ነዛ ዓዲ እዚኣ ኩቦ ደርብየላ እዩ = ኣይምለሳን እዩ

ንሱ ኸኣ ሓደ ኩርሙይ እዩ = ሰነፍ፡ ድኸም ሕማቕ እዩ

ንሳቶም ቀረብና እዮም = ኣዝማድና እዮም

ንዕላምኡ ክሳዱ ይህብ እዩ = ንዕላምኡ ይመውት እዩ

ንኹሉ ኣብ ከብዳ እያ ትሕዞ = ጸዋር እያ

ኣብ ኣመሪካ ብዙሕ ዶላራት ኮሚሩ ዓዱ ተመሊሱ = ሃብቲሙ ተመሊሱ

ኣብ ከብዱ ሒዝዎ = ምስጢር ገይሩ ዓቕሩዎ

ኣብ ከብድኻ እንጀረ ጥራሕ ኣይኮነን ዝጽወር = ምስጢር እውን ይጽወር እዩ

ኣብ ኮረሻ ስልጣን ምስ ደየበ ዛንትኡ ረሲዑ = ሸመት ምስ ረኸበ ዛንትኡ ረሲዑ

ኣብ ጌትናም ብዙሓት ኣመሪካውያን ተኸስቲሮም = መይቶም

ኣንታ ከርታቲ = ኣንታ ክፉኣ ዕድል፡ ቅርሱስ

እዚ ኩናት ዝግ ኢሉ = ሃዲኡ

እዚ ኩናት ደው ኢሉ = ኣቋሪጹ

እዛ ማኪና ኣካዪዳትና = ንዛዊሕ እዋን ኣገልገላትና

እገለ ኬር የብሉን= ኣይሕግዝን እዩ

እገሊት ከልቢ እያ= ሰብኡት ተብዝሕ እያ

ከለፍለፍ ኢሉ = ናይ ምኹራይ ቃላት ኣናጢሩ

ከብደይ በሊዑኒ= ኣደንጊጺኒ

ከብደይ እምኒ መሊሰሉ ኢየ= ጨኪነ እየ

ከብዱ ተቐሪጹ= ቀኒኡ

ከብዱ ተኸዊሱ= ተጨኒቐ: ዓቕሉ ጸቢብዎ

ከብዱ መቐምጥ እኸለ ጥራይ ኣይኮነን= መዐቀብ ምስጢር እየ

ከብድን ሕቕን እየም ኣንጻር እየም: ልዝብ የብሉምን

ከንፈሩ ጀል ኣቢልዎ = ኮርዩ

ከውሒ ልቡ እየ= ጨካን ኢየ

ከውሒ ልቡ= ጨካን

ከይወዓለ ከይሓደረ= ብቐልጡፍ ብህጹጽ

ከይዱ ነይሩ = ሕማም ከቢድዎ ጥቓ ሞት በጸሑ ነይሩ

ከርኸረኡ ሰዒብናዮ = ደድሕሪኡ ሰዒብናዮ

ካርካር ኢሉ= ስሒቐ

ካብ ክሳድ ንላዕሊ=ዘይሓቂ: ምስሉይ

ካዕ ካዕ ኢሉ = ስሒቐ

ከምስምስ ኢላትሉ= ፍሽኸሽኸ ኢላትሉ: ፈትያዩ

ከምትምት ኢሉኒ = ኣቐሪሩነ: ኣንገብጊቡኒ

ክሳድ ሓዝ = ተበላሓት

ክርፍርፍ ምባል= በሊሕ: ስሑል ምዃን

ክብን ለጠቕን ካብ ዕድልን ጻዕርን እየ= ምህብታምን ምድካይን

ኮስቲሩዎም = ወዲኡዎም: ኣጥፊኡዎም

ኮርፈፍ ምባል = ምኹራይ

ኮነ ኢሉ = ብፍላጥ: ብመደብ

መጋጥምቲ ኮኹብ = መፋቕርቲ

ኮቮቡ ወዲቹ = ተናዲቹ ከብረቱ ጎዲሉ

ኮይንሉ = ሰሚርሉ

እገለ ክንቲት እዩ= ፈኩስ እዩ፡ ርዝነት የብሉን

ወ

ሃብቲ ካብ ሞት ኣየውዕልን እዩ= ኣየድሕንን እዩ

ልቡ ኣብ ኣፉ ተወቲፋቶ= ተጨኒቐ

መውደቕኡ ኣይተረኸበን፤ ብዘይ ኣስር ጠፊኡ

መውደቕ ጸሩ = ረሳዕ ኣቐሑቱ፡ መጥፍእ ኣቐሑቱ

ማይ ወቐዑ= ዘኒቡ

ስበይቱ ብዙሕ ጉድለታት ወቲፋትሉ እያ= ደጊፋቶ እያ

በጃኻ ወልመጥመጥ ኣይትበል= ጽናዕ!

ተወዳዳሪም= ተሰማምሚዎም ውዕል ከቲሞም

ተወዳዳሪም= ፈጽሚ ፈጸሞም

ነቲ ክፋእ ወረ ምስ ሰምዐ ሕንቕ ኢሉ ሓዲሩ= ጉህዩ

ነቲ መሬት ዕጭ ኣውዲቐሙሉ= በዓል ዕድል ወሲድዎ

ንህያባተይ ወይ ንዘረባይ ዋጋ ኣይሃቦን= ንዲቕዎ፡ ኣየኸበሮን

ንጉስ ዳዊት ኣብ ኢድ ፍልስጥውያን ወዲቐሩ ነይሩ= ተማሪኹ ነይሩ

ኣብ ሓንቲ ንእሽቶ ቤት ተወቲፋ ኣሎ = ተቐሚጡ ይነብር ኣሎ

ኣብ ንእዲ ኣብ ዓራት ወዲቐ= ሓሚሙ ደቂሱ

ኣብ ዘይምልከተካ ውትፍ ውትፍ ኣይትበል= ኣይትተሃሮግ፡ ኣይትእተው

ኣብ ቬትናም ብዙሓት ኣመሪካውያን ተወዲኦም = መይቶም

ኣይትወላወል = ኣይትጠራጠር፡ ቁረጽ

ኣይወዳልክዎን= ኣይፈጸምክዎን

እንታይ እዩ ወሪዱካ? = እንታይ ኢኻ ኩንካ?

እዚ ህዝቢ እዚ ተወጺዑ= ተጸቂጡ፡ ተረጊጹ

እገለ ተወጺዑ ደቂሱ ኣሎ= ጽኑዕ ሕማንም ሒዝዎ

እገለ ንእገሊት ወስ፡ ትንዕ ኢልዋ= ክሃርማ ፈቲኑ

እገለ ንደቁ ተዋሪዱ እዩ ኣዕብዮምም= ብጻዕርን ድኻምን ኣዕብይዮም

እገለ ወኻርያ እዩ= ሓሳዊ እዩ

እገለ ውሒጣ እዩ= ኮላሲ እዩ

ካብ ርእሰይ መዓስ ኢኻ ትወርደለይ= ምሳይ ማዓስ ኢካ ባኢሲ ተቋርጽ

ክወግሕ እዩ = ክርህው እዩ

ወለቕ ዘለቕ ኣይትበል= ሓደ መርገጽ ሓዝ

ወላእላእ ኢሉ = ደኺሙ፡ ክመውት ቀሪቡ

ወልመጥመጥ ምባል ምህትፍታፍ ምልፍላፍ

ወልተፍተፍ ምባል = ምስጢር ምውጻእ

ወርቂ መሊእዎ እዩ= ሃብታም እዩ

ወርቅኻዶ መሊሱልካ? ገንዘብካዶ መሊሱልካ?

ወቓሕ ወቓሕ ኢሉኒ = ዝፈልጦ መሲሉኒ

ወታእ ታእ ኢሉ = ኣጽርዩ ክዛረብ ኣይከኣለን

ወዲ ኣምላኽ፡ ወዲ እዝጊ እዩ = ለዋህ፡ ሕያዎይ እዩ

ወዲ እነይ= ናይ ጸወታ መጻምደይ

ወጅሂ ዘይብሉ = ድሁል ትርኢት

ወግሐ ጸብሐ = ብዘይ ምቁራጽ፡ ኩሉ ሳዕ

ዋዕላ ነይርዎም= ኣኼባ ነይርዎም

ዋጋ መሸላ ወራዱ= መሸላ ሓሲሩ

ዋጋ ዘለዎ ሓሳባት = ቁምነገር

ዋጢጥ ኣምጺእካለይ = ኣጸጊምካኒ

ዋጣ!! ወዳሲ፡ ነኣዲ

ውቃበኡ ዝረሓቕ = ድሁል፡ ዘይምዕሩግ

ውዲሉ ሓዲሩ ኣይተርፍን እዩ= ምፍጻሙ ናይ ግዜ ሕቶ ጥራሕ እዩ፡ ኣይተርፍን እዩ

ውዱቕ ሓሳባት= ዘይቅቡል ሓሳባት

ዝወዳልካሉ ትመስል ኣለኻ= ተመኩሮ ዘለካ ትመስል

ይወግሕ ዶ ፕን ይኸውን? ይላልፍ ዶ ፕን ይኸውን?

ገንዘብካ መውደቂኢ ፍለጠሉ= ኣብ እንታይ ከም ተውዕሎ ፍለጥ

ጾር ናብኡ ኣውዲቛሞ= ሓሓፍነት ኣሰኪሞም

0

ሃገር ዑና ገይሮማ= ኣባላሽዮማ

ወዲ ጓና= ሰበይቲ ንሰብኣያ ብኣሉታ ክትገልጹ ሽላ

ሕርሻ ዓንዲ ሕቛ ምጣነ ሃብቲ ሃገር እዩ= ቀንዲ ጸዋሪ ምጣነ ሃብቲ ሃገር እዮ

ቆልዑቱ ዓዲ ኣትዮም እዮም= ዓብዮም ኢዮም

ብዕዳ ሰለሎ ኣትዮም= ብዕዳ ተሃስዮ ተዳኺሙ

ብዕድልካ ተጻዊትካ= ጌጋ ፈጸምካ፡ ዕድልካ ኣበላሽኻ

ተዓዩኑ = ተሓሲዱ፡ ተጎዲኡ፡ ተበላሽዮ

ነዚ ዘረባ ኣይተተዓባብዮ= ልዕሊ ሚዛኑ ኣይተካብዶ

ነዛ ዓይኑ ጸሊኡኒ= ንዕቀት ዝተሓወሶ ጽልኢ ኣርእዩኒ

ዓይኒ ዕንጉለ = ፍሩይ ኣዕይንታ

ዓይኒ ፍንጃል እንዶ እያ = ፍሩይ ኣዕይንታ

ንቐልዓ ዕጹም መግቢ ኣይወሃብን እዩ= ፈሳሲ መግቢ እዩ ዝወሃብ

ዓለሙ ይርኢ ኣሎ = ይድሰት ኣሎ

ዓለም እንካን ሃባን እያ= ናይ ምድግጋፍ እያ

ዓመተ ምሕረቱ ዘሕለፈ= ዝኣረገ፡ ኣገልግሎቶ ዝወድኦ፡ ዝበለየ

ዓሚ ዝሞተ ምራኽ= ዝተረሰዐ ኣገዳሲ ዘይኮነ ነገር

ዓሪፉ= መይቱ

ዓቕሚ ኣዳም፡ ዓቕሚ ሄዋን = ጎብዝ፡ ጎርዞ

ዓቢ ሰብ እዩ = ለባም እዩ

ኣብ ኣፍ ዕርቦቱ = ክውዳእ ምስ ቀረበ

ዓንጀገደ = ዓሻ፡ ሃላይ

ዓንገረር ምባል= ሰማዒ ዘይብልካ ምዝራብ

አዲንታ ጉልሕምሕም እዩ ዝብል = ፍሩይ አዲንቲ አለዎ

ዓኸ ቱፍ ኢሉሉ = ንዲቕዎ

ዓዘፍዘፍ ምባል = ቁም ነገር ዘይብሉ ዘረባ ምዝራብ፡

አይ ዓዲ እንድዮም ኣኸሎም = በዚሓም

ዓይነ ብርኪ ልዕሊ ኸሉ = ጥዕና ልዕሊ ኸሉ

ዓይነ ሓሚቕ = ምርአይ ተጸጊሙ

ዓይነ አንቀርዎ = ንፍሉጥ ነገር ኣሉ ኢልዎ ክሒድዎ

ዓይነ አይሓሰዮን = አይተጠራጠረን፡ አይተወላወለን

ዓይነ ደም መሊኡ = ቀኒኡ

ዓይነ ደም ሰሪቡ = ሓሪቕ

ዓይነ ሕዝ ከብል ከሎ = ጸሓይ ዕርብ ክትብል ከላ

ዓይነ ቀላይ = ፍርይቲ ዓይነ

ዓይነ አንቀሓ = መረዳእትኡ ተበራቢሩ፡ ምስትውዓሉ በሲሉ

ዓይነ አንቁሕ = ዝጠፍአካ ፍለጥ፡ ዘክር

ዓይነ አንቀሓ = ማዕቢላ ሰልጢና

ዓይነ አውዲቕላ = ፈትዮዎ

ዓይነ ዓይነ ምጥማት = ፍቕርን ኣኸብርትን ዘለዎ ፍርሒ ምርአይ

ዓይነ አግፊሑ = ሰሲዑ

ዓይነ ዮብለይ ስነ ዮብለይ = ብዘይ ኣመት ብዘይ ጥንቃቕ

ዓይነ ጥርሙዝ = ሓሳድ

ዓይነ ጸላኢና ይድፈነልና = ካብ ዓይነ ሓሳድ ኣድሕነና

ነቲ ዳኛ ኣዕሚኸም እዮም = ጉቦ ሂባም እዮም

ነቲ ዳኛ ደርሁ ጸይሮሙሉ እዮም = ጉቦ ሂባም እዮም

ዓይና ንብዓት ነቲዓ = ብዙሕ ነቢዓ

ዓይንና ዶ ክትደፍነና ደሊኻ? = ብዓይንና ዝረኣዮ ነገር ዶ ኣይኮነን ክትብልና ደሊኻ?

አይውረድ = ኣምላኽ ይምሓር

ዓዲ ኣይፍለጥ ዓውዱ = መበቆሉ ዘይተረገጸ

ዓዲ ውዲሉ = ደኸሙ፡ ምንቅስቃስ ስኢኑ

ዓዲ ውዲል = ካብ ቤት ወጺኡ ዘይወፍር

ዓዲኸዶኸ ምባል = ምጅሃር

ዓጸም = ዕባራ

ዓጸቕ እያ = ምስ ሰብ ዘይትላዘብ፡ ምኽሪ ሰብ ዘይትሰምዕ እያ

ዓጸጽምቲ እዩ ተሪፉ = ዓቢሩ፡ ነብሱ ተፋሒቑ ኢዩ

ዓጽመ ስጋና እዮም = ኣዝማድና ኣዮም

ዓጽሙ ሰቢራቶ = ኣብ ርእሲኡ ዓቢቢደል ፈጺማ

ዓጽሚ ረኸቡ = ስም ረኸቡ፡ ተመገሱ፡ ከቢሩ ተናኢዩ

ዓጽምኻ ትኸበር = ሰብካ፡ ኣሓዋትካ ዘኸበርካ ክበር

ዓጽሞም ኣሕሲርዎ = ኣዋሪድዎም

ዓፈርፈር ኣይትበል = ዘረባ ኣይተብዝሕ

ዕስለ ህዝቢ ነይሮም = ክቐጸሩ ዘይከኣሉ ብዙሓት ሰባት ነይሮም

ዕስለ ክልቢ = ደድሕሪ ኣንስተይቲ ክልቢ ዝሰዕሱ ተባዕትዮ ኣኻልብ

ዕባራ መነባብሮ = ድኹም ናይ ድኸነት መነባብሮ

ዕባራ ምኽንያት = ዘይጠቅም፡ ዘይእመን ምኽንያት

እቲ መራሒ ኣብታ ቁሽት ምስ ኣተወ እቶም ህዝቢ ዓሲሎም = ኣብ ዙርይኡ ተኣኪቦም

እዚ ደኣ ዓብየሉ እንዶ እዩ = ኣጸቢቐ ዝፈልጦ ነገር እዩ

ዕደ ነሳእካ = ኣይትረኽቦን ኢኻ

ዕደ = በትኪ ሕማቕ

ዕድመኻ ደኣ ማንካ እኳ ዘይተላዕሎ = ጋና ንኡስተ ጎበዝ ኢካ ዘሎኻ

ዕድሚኡ ኣብ ቃልሲ ኣዕራብዎ = ወዲኢዎ

ዕድኡ ርእሱ ሓኺኹ መሊሰዎን = የኸፍኣለይ ኢሉ ዒብ ገይሩ

እገለ መልሓሱ ዓንደል እዩ = ዘረብኡ መሪር እዩ

እገለ ተዓኒዩ = ፈዚዙ፡ ደንዚዙ

እገለ ንህቢ ኣዕሲሉ = ዝነፍሩ ዝነበሩ ንህቢ ኣዒሊቡ

እገለ ንእገለ ኣጉሲዕዎ = ቀጥቂጥዎ

እገለ ንእገሊት ዓይኒ ኣውዲቐላ = ፈትዩዋ

እገለ ዓላ እዩ= ዕላሉ ጥዑም እዩ

እገለ ዓሪቕ= ዝኸደኖ ስኢኑ

እገለ ዓይኖም ኢዩ= ቀንዶም፡ ዋንኦም ፡ ካብ ኩሎም ዝበለጸ እዩ

እገለ ዓጺቕ እዩ= ርእይቶ መዛርብቱ ኣይቅበልን እዩ

እገሊት ከምዛ ዒንዲዳ ጠቢቃቶ = ካብኡ ምፍላይ ኣብያ

ዕጩ ኮይንዎ!! ዕድሉ ኮይኑ

ዕጭ ሓንፊፍኩ = እምቢ

ዕጹፍ፡ ኩርመይ!! ወይ ከኣ ጭቡጥ!!= ሰነፍ፡ ድኹም፤ ከመሓየሽ ዘይፈታትን

ካሳብ ዓንቀሩ ሰትዩ = ዝከኣሎ ኹሉ ሰትዩ

ካብ ዓይነይ ግለለይ= ክርእየካ ኣይደልይን እየ

ወራዱዎ = ኣይበደለን

ዝነሳዕካ ጉሳዕ እምበር መደበይሲ ኣይቅይርን እዩ= ዝበልካ በል ሓሳባተይ ኣይቅይርን እየ

H

ልቡ ይዝንግዎ እዩ= ምስትውዓሉ ጎደሎ ኢዩ

በጃኻ ግደፊኒ ዛሕ ኢሉኒ እዩ ዘሎ= ደኺመ እየ ዘሎኹ

ትዛረቦ ፍለጥ= ትዛረቦ ኣስተውዒልካ ተዛረብ

ነቲ ዘረባ ኣቃሚምዎ = ከም ድላዩ ጌሩ ጠዋውይዎ

ንምዕራፍ ዓሰርተ ዘሊልዎ = ንምዕራፍ ዓሰርተ ኣየንበባን

ንሳ ኹእ ሓንቲ ዝሕልቲ እ = ንጥፍቲ ኣይኮነትን፡ፈዘዝ

ኣብ ከተማ ተዘናጊዕና ንምጻእ= ሓንሳእ ሓሳባት ቁምነገር ግድፍ ኣቢልና ኣዕሪፍና፡ ንምጻእ

ኣእምሮኡ ዘምቢሉ= ዘንጊዑ፡ ደኺመ

ኣዘንጊዑ ሃሪምዎ= ኣዳህሊሉ፡ ኣብ ዘይተጸበዮ ሃሪምዎ

ዝሩግ መዓንጣ= በጅባጅ፡ ፈራሕ

ኣይትዘንጋዕ! = ተጠንቀቕ!

እዚ ዘረባኻ ናይ ደሓን ይሃበና እዩ= ከተሓገስ ኢልካ ትዛረቦ ደኣ እምበር ሓቂ ኣይኮነን

እገለ ዘዋር እዩ= ኣንስቲ ዮብዝሕ እዩ

ዝሩግ ምልቆ'ዩ!! = ቁም ነገር ዮብሉን፡ ህውቲት እዩ

ዘልሓጥሓጥ ኢሉ= ደኸሙ

ዘረባ ቃለ ዓለም ኣይትዛረብ= ሓቅን ክወንን ተዛረብ

ዘርጊ = ጸያቕ

ዘርጋሕ ኢሉ= ወዲቕ

ዘርጋሕ ጋሕ= ኢሉ ደኸሙ

ዘብ ዘብ፡ ዔልዔል ኣቢላቶ = ኣፍቂርዎ

ዘዋር ዓይኒ ምኻንን = ጠማቲ ዘይመጽምድኻ ምኻንን

ዘፍ ኢሎም = ደኸሞም

ዘንዘን ኣትይዎ = መነባብርኡ ተባታቲንዎ

ዝርንዝሕ ነቢዓ = ኣዝያ በኸያ

ዝን ኢላ ነይራ= ናይ ጓሂ ምልክት ይርኣያ ነይሩ

ዝንጉዕ እዩ= ምስትውዓሉ ጎዶሎ እዩ

ዝግ በል= ህዳእ

ዝግ ኢሉ= ዝሒሉ

ፖሊስ ክምርምርዎ ክለዉ ዘርባዕባዕ ኢሉ= ብፍርሒ ተለፋሊፉ፡ ኣይጸንዐን

ደ

ማይ ተደፊኡ= ተኻዕዩ

ኣብ ብርካ ተደፊኡ፤ ተምበርኪኹ

ኣንቲ ድራር ዓይነይ!! = ኣንቲ ፍትውተይ!!

ኣይትደጎል! = ውጻእ! ንፋስ ውስድ!

ዓይኑ ደም ሰሪቡ= ሓሪቕ

ኣዳህሊሎም ቀቲሎም= ኣዘንጊዖም ቀቲሎም

እቲ ቤት ብዳም ዳም እዩ ተነዲቑ= ብሃወኸ፡ ብቕልታ፡ ብጉያ ጉያ እዩ ተነዲቑ

እዚ ሰብኣይ እዚ ደም ኣጉሲዕዎ እዩ= ኣጉህይዎ እዩ

እገለ ተደርብዬ= መነባብሮኡ ተበላሽዬ

እገለ ደልዲሉ እዩ= መነባብሮኡ ጠጢሑ እዩ

እገለ ደኣ ንድሕሪት እዩ ተመሊሱ= ኣይነፍፀን ሓሚቕ

እገለ ደጋፍ መዓኮር እዩ= ክብረት የብሉን፡ ፈሽኳል እዩ

እገሊት ንእገለ ደም ኣንቢዓቶ= ኣጉህያቶ

ከም ዳንጋኻ እዩ እምበር =ከም ዓቕምኻ

ዋጋ ጣፍ ደዱቡ= ጣፍ ከቢሩ

ደመይ ኣይተፍልሓለይ= ኣይተሕርቕኒ

ደሙ ተመጽዩ= ኣጸቢቐ ዓቢሩ

ደሙ ፈሊሑ = ሓሪቕ

ደም ተኸሉ= ሰብ ቀቲሉ

ደም ኣፍሲሱ= ሰብ ቀቲሉ

ደም ኣለዎ - ሕልና ኣለዎ፡ ደንጋጺ እዩ

ደም ገዲፉ = ሰብ ቀቲሉ

ደም ጎሲዎ= ጉህዩ፡ ሓዚኑ

ደረት ግራት ተደፊኡ= ካብ ግራት ተቐርሚሙ ተወሲዱ

ደርሆ ተዓንቀፈት ድሙ ጸደፈት = ሃጠውቀጠው

ደርሆ ጸይሩ= ጉቦ ሂቡ

ደኒኑ= ሓፊሩ ተዋሪዱ

ደግዲግዎ = ሕሱም ማህረምቲ ሃሪምዎ

ደፋእ በል= ሀዳእ

ደፋእ ድንኩል= ሓረስታይ

ዱበላ ወዲቕኒ= ሃንደበት ረኸቡኒ

ዲኖ ወጊኦሙሉ = ኣብ ልዕሊኡ ውዲት ገይሮም

ዳንጋ፡ጎኒ ኣለዎ = ደገፍ ኣለዎ

ዳዝዳዝ= ወጋሕታ

ድሁል ሰብኣይ= ዘይምዕሩግ ሰባይ

ድርሆ ነቆ= ወጋሕታ

ድክት ስትዩ= ሐሚቕ ተበላሽዩ፡ ደኸሙ

ተደፊኡ= ወዲቕ

ድጉል ዶ አለካ እዩ? ቂም ዶ አለካ እዩ?

ድፍእ ኢለ ዘጥረይከዎ= ደኸሙ ጽዒረ ዘጥረይከዎ

ዶብ ሃገር ተደፊኡ= ልዑላዊ ዶብ ተቐርሚሙ

ጥንቅልዒት ደቅስ= ቅስን

ሃገር ጓሕጉሐሞ= ሰሪቐማ

ሰሪቐቲ ካብ ባንክ ገንዘብ ጓሪቶም= አግዒዞም፡ ወሲዶም

ብጎረረኡ ዝወርድ ማይ ይርእ = አዝዩ ዓቢሩ

ግንባር አለዎ= ዕድለኛ እዩ

ጀ

ጀልገድገድ በለ = አካድና አኸፍአ

ማይ ጀው ኢሉ= ጽቡቕ ዘኒቡ

ገ

ተጋራጨዎም = አይተሰማምዑን፡ ተኸርዮም

ኣብ ግምባሩ ዝውቃዕ= ተሪር፡ ሓቀኛ

አንታ ጉሻ! ገፊል! = አንታ ዘይትጠቅም! ብላሽ!

እታ ዓባይ ጓሎም ብርካ አይሰበረትን= አይተመርዓወትን

እንሆ ጎልጎል እንሆ ፈረስ = ከም ድላይኩም

እኸለ ተጓሒፉ= ዋጋ እኸለ አዝዩ ወዲቕ፡ ትሒቱ

እገለ ተገራዛይ'ዩ= ጽኑዕ መርገጽ ዮብሉን፡ ቅይርይር እዩ ዝብል

እገለን እገሊትን ተጎናፊጦም= ተቋይቐም

እገሊት ገታር እያ= ልዝብቲ፡ ምቕልልቲ አይኮነትን፡ አይትላዘብን እያ

ገልዒ እያ = በሰሮ እያ፡ ወሓለ አይኮነትን

ገሰጊሱ ተበጊሱ= አንጊሁ ተበጊሱ

ገረውረው ኢሉ = ተወዲኡ፡ ተላንኩኸ

ገንዘብካ ክንየው ሓጺር ይሰንደው=ገንዘብካ አየድልየንን እየ

ገንጨርጨር ኢላ= ናይ ምኸራይ ዘይልዙብ ቃላት ደራብያ

ጉልባብ ገይሮም = መማኸነዩ ገይሮም

ገጢጡ= አብዚሉ ሰትዩ፡

ገጸ ገጸ ተረኣኢኸም ትፈልጡዶ? = ብዓይነ ሰጋ ተረኣኢኸምዶ ትፈልጡ?

ገጹን ድምጽማጹን የጥፍአዮ= ጸሊአዮ እየ

ገጽ ሰብ ምርኣይ= ምልማን

ገጽ ኣይተርእይ= ኣይተሰድድ እምብዛ ኣይተሐንቐኛ

ገጽ ከሊእዋ= ኣይተገደሰላን

ገጽ ከሊእዎ= ድሂልዎ፡ ጽልኡ ገሊጹሉ

ጉልባብ ምቕላዕ = ኣግሂድካ ምልማን

ጉም ኢሉ ፡ ወዲኡ፡ ከሲሩ፡ ተወዲኡ፡ ተላንኩኸ

ጊዜ በሊዕካ = ጊዜ ኣጥፊእካ ወይ ወሲድካ

ጋሕ ኢሉ = መይቱ፡ ተወዲኡ

ጋሕጊሉ ተንሲኡ = ኣዝዩ ኣንጊሁ ተንሲኡ

ጋዕ ገልጠም = ኣረጊት ኣቕሉ

ግምስስ ኢሉ፡ ግምብው ኢሉ ፡ ደቂሱ

ግስም ኢሉ = ጠፊኡ፡ ከሲሩ

ግሩህ ኣይትኸን= ተጠንቐኛ

ግርምቲ ሰበይቲ= ምዕርግቲ ሰበይቲ

ግንባራ እዩ= ዕድላ እዩ

ግዜይ ሰሪቕካኒ= ግዜይ ኣጥፊእካላይ

ጎስዩና= ከም ዘየሎና ቆጺሩና፡ ዘሊሉና፡ ጠሊሙና

ጎቦ ጎቦ ኢሉ ገሊጹላይ= ትኸ ኢሉ ኣይተዛረበንን

ጎተት ምባል= ምድንጓይ ምዝሓል

ጎፍ ኢሉኒ= ኣጋጢሙኒ

ጓል ዘረባ = ካብ ቀንዲ ትሕዝቶ ዘረባ ዝወጽእ ዘረባ

ጓል ዘረባ እናምጽእ ኮለል ከብለና ውዲሉ= ዘየድልይ ክዛራብ ውዲሉ

ጠ

እገለ ተጠላቕቶ= ፈሪሑ፡ ኣብ ስሪኡ ሸይኑ

ሕጊ ጥሒሱ ዘጥረዮ ገንዘብ= ብዓመጽ ዘጥረዮ ገንዘብ

መሳርሕቱ ጠሚቶም= ተሃላሊኹም

ጠምጠም ኢሉ= ቀልጢፉ ሰትዮ

ሰብኣዮ ጦቕ ኣቢልዎ= ኣሸጊርዎ

ብኣፍካ ከይትጠፍእ = ትብሎ ፍለጥ፡ ብትዛረቦ ኔጋ ከይትጉዳእ

ብህይወትካ ምጥላዕ እዩ= ንህይወትካ ኣብ ሓደጋ ምውዳቕ

ነቲ ስራሕ ጣዕ ጣዕ ኣቢልናዮ= ኣሳሊጥናዮ

ነቲ ጉዳይ ጠመተ ሃቦ= ተገደሰሉ

ኣምላኽ ጡፍ ኢሉሉ = ኣምላኽ መሪቕዎ

ኣብ ጥራይ ከብድኻ ሜስ ኣይትስተይ= ከይተመገብካ ሜስ ኣይትስተይ

ኣንታ ጠዋይ! ሓንኳል! ጎባጥ! = ተንኮለኛ

ጥረ! = ዘይብሱል ኣእምሮ!

ኣጣምትኡ ባህ ኣይበለንን= ሕማቕ ኣጣምታ ነይርዎ

እንጀራዶ ጥራዩ ይብላዕ እዩ? ብዘይ ጸብሒዶ ይብላዕ እዩ?

እዚ ወዲ ጥዑይ ኣይኮነን= ክፉእ ተንኮለኛ እዩ

እገለ መጣቕዒ እዩ= ናይ ገዛእ ርእሱ ርእይቶ የብሉን

እገለ ንእገሊት ጠሚትዎ= ፈትዮዎ

እገለ ጠማሪና'ዩ = ኣርናቢና፡ መዓዲና'ዩ

ከም ጡብ ኣዴኻ ቅበጾ= ኣይትረኽቦን ኢኻ

ካብ ቤት መግቢ ተጠርኒቐ እዩ ወጺኡ= ከብዱ መሊኡ

ዘይናትካ ኣይትጠምት= ዘይገንዘብካ ኣይትድለይ

ጎሮሮኡ ጠሊሉ= ሰትዮ ረውዩ

ጠላዕ ሰብኣይ = እኹል ጎበዝ

ጠልቃፍ ኢድ = ሰራቺ

ጠቂኑ = ኣኸፊኡ

ጠባው እዝኒ = ሓማዪ

ጡፍ በሎ = ኣይትስመዮ

ጣዕ ጣዕ ኣይትበል = ኣይትሕረቕ

ጣጣ ኣለዎ ጸገም ኣለዎ

ጥልዕ ጉምብስ በለ = ሰገደ

ጥራይ እግርኻ ግዳም ኣይትውጻእ = ብዘይ ሳእኒ ኣይትውጻእ

ጥርቕም በለ = ኣጽቀጠ

ጥርቕም ኢሎም = ኣጽቂጠም

ጦብሎቕ በለ = ኣብ ዘይምልከቶ ጉዳይ ኣተወ

ባዕሉ ዝገበሮ ንዓይ ኣጣቢቐለይ = ንዓይ በዳሊ ኣምሲሉኒ

ጨ

ካብ ማይ ባሕሪ ብጭልፋ = ቁሩብ ጭልፍ ኣቢልካ፡ ካብ ብዙሕ ሒደት

መባእስቱ ምስ ረኣየ ጭርኡ ደጉሉ ሃዲሙ = ፈሪሑ

ጨና ትኸነካ = ፈውሲ ጽምዋ ትኸነካ

ጭቡጥ እዩ = ሰነፍ፡ ድኹም ሕማቕ እዩ

ጨርቂ እንዶ እዩ ኮይኑ = ፈኹሱ

እገለ መልሓሱ ጭጉራፍ እዩ = ተጋናሒ እዩ

ነዛ ዝባኑ ዝኸድነላ ጨርቂ ስኢኑ = ኣዘዩ ደኸዩ

እገለ ጨራቕ እዩ = መስሓቕ እዩ

እገሊት ጨርቕን ወርቕን ኮይና = ሃብቲማ

ጨ ጌርካና = ንኸንቱ ቀንፈዘው ኣቢልካና

ጨረምረም ምባል = ሃለፍለፍ ምባል ፡ ዘረባ ምብዛሕ

ጨርቅ ደርቢዩ = ተጸሊሉ፡ ሓሪቕ

ጨርቅ ደርብዩ= ሓሪቕ፡ ተጸሊሉ

ጨርቃም እዩ= ድኻ እዩ

ጨርቅን ወርቅን ኮይኑ= ሃብቲሙ

ጨና እንተኾኖ = ተስፋ እንተኾኖ፤ ብጻይ እንተኾኖ

ጨው ዘይብሉ ዘረባ= ዘይልዙብ ዘረባ

ጨው ዘይብላ =ዘይትፍተወካ፡ ዘይምጭውቲ

ጸ

መውደቕ ጸሩ = ረሳዕ ኣቕሑቱ፡ መጥፍእ ኣቕሑቱ

ጸር ኣውዲቓትሉ = ሓላፍነት ኣሰኪማቶ

ሃሱሳት ጸላኢ ክጻናጸኑና ውዲሎም= ክስልዩና ውዲሎም

ሃገር ተጻዊቶሙላ= ምምሕዳር ኣባላሽዮም

ሕጂ ጸር ኣቃሊሊ= ዘሰክፈኒ ዝነበረ ነገራት ኣፍኹሰ፡ ፍታሕ ረኺበ

ምሳኻስ ኣብ ጸባብ ደኣ ተራኽበና= ፈኸራ

ምድሪ ጸቢባቶ= ተሸጊሩ

ሰራዊት ጸላኢ ተጸሪጎም= ከይዶም ጠፊኦም

መዋዕለ ህጻናት ዘይጸፈፈ ቆልዓ ኣይቅበሉን እዮም= ሽንቱ ባዕሉ ዘይቆጸጸር ቆልዓ ኣይቅበሉን እዮም

ሰብኣያ ሳኽራም እዩ። ንሳ ግን ጸዊራቶ ኣላ = ክኢላቶ ተጸሚማቶ

ቅድሜኻ ይጽጥሓኒ= በጃኻ ይግበረኒ

ብዕራይ ጸሚዱ ርእየዮ= ግራት እናሓረሰ ርእየዮ

ብዙሓት ዝበረሱ ኣግራብን ዝጸነቱ እንስሳታትን ኣለዉ= ዝጠፍኡ ኣግራብን እንስሳታትን ኣለዉ

ብጸጋም ዲኻ ተንሲእካ?= ኩነታትካ ጽቡቕ የሎን፡ ኣይለዘብካን

ብጽፍርና = ብጸዕርና

ኣካላቱ ጽሙእ እዩ= ዕባራ እዩ

ነቲ ዝዛውቲ ውሕጅ ጸሪግዎ ከይዱ= ኣፈራሪስዎ

ንሳ ደኣ ጸፋር'ያ= ናግራም ተበኣሲት እያ

ዓቢ ሰብ ዋላ አራት ከሎ ጽላል ይኸውን ኢዩ= ክብሪ፡ ሓብን ይኸውን እዩ

ኣብ ስራሕ ተጻሚዱ ውዲሉ = ክሰርሕ ዝራይ ውዲሉ

ኣብ ጽላል ሕቡራት ሃገራት ዓለም = ኣብ ትሕቲ ሕቡራት ሃገራት ዓለም

ኣብ ጽፍረይ ኣትዩ = ሓፊረ

ኣንጭዋ ጸደፈት፡ ድሙ ተዓንቀፈት= ዘይጠቅም ዘረባ

ኣእዛኑ ይጸንዖ እዩ= ጽቡቕ ኣይሰምዕን እዩ

ኣፉ ዘየጸረየ ቆልዓ= ኣጥዕዩ ምዝራብ ዘይከኣለ

እንታይ እዩ ዝርብጸካ ዘሎ? ዘዕገርግረካ ዘሎ

ብሃገርን ህዝብን ይጸወት ኣሎ= ዓቢይቲ ጌጋታት ይፍጽም ኣሎ

ብረሃጽ ተዋሒጠ= ብዙሕ ርሂጸ

ጸቕጣዩ= እናተሓብአ ዝኸይድን ዘሕሮኸሹኹን ጎራሕ ሰብ ኣላም ነገር እዩ

እገለ ጽኑዕ እዩ= እሙን፡ ሓቀኛ እዩ

እገለን እገሊትን ብጸባብ መገዲ ኣይተሓላለፉን እዮም= ኣዝዮም እዮም ዝጸልኡ

እገሊት ንእገለ መጻምዱ ክትከውን ትበቅዕ እያ= መናብርቱ፡ ሰቢይቱ ክትከውን ትበቅዕ እያ

እገሊት ጽላውያ= ምሉእ ጥዕና ኣእምሮ የብላን

ወዲ እገለ ጸጸር እዩ ዝትትዕ= ጎራሕ እዩ

ወድኺ ጸፊፋልኪ ዶ? ባዕሉ ዶ ሸንቱ ክቆጻጸር ክኢሉ?

ዳዊት ነፍሱ ከውጽእ ከም ጽሉል ተሰሪሑ ኣብ ጭሕሙ እናለዘየ መንደቕ ምስ ፋሕጠረ= ከም ጽሉል ተመሲሉ

ድሕሪ ክንደይ ጸዕሪ ዓወቱ ጨቢጡ= ዓወቱ ረኺቡ

ጸላኢ ከየጥቅዓና ምዩቕ ንብል ኣለና= ንፈርሕ፡ ንሰግእ ኣለና

ጸላእቱ ጸጢሖም ከይዶም= ቀቲሎም ከይዶም

ጸማም = ዘይርዳእ

ጸቢብዎ እዩ ዘሎ= ተሸጊሩ'ዩ ዘሎ

ጸባ ሰቲና= ተሓጉሰና

ጸዊርዎ = ተጻሚምዎ

ጸጉራም ሰብኣይ= ምዕሩግ ሰብኣይ

ጸጊቡ = ስነ ምግባር ኣጉዲሉ፡ ስዲ ኮይኑ

ጸግዒ ምሓዝ= ምውጋን

ጸፋ-ዕ ጸፋ-ዕ ኣይትበል= ህዳእ፡ ኣይትተሃወኽ

ጸምኡ ረኪቡ= ዓስቡ ረኺቡ

ጸዕረ ሞት ሒዝዎ= ንሞት ቀሪቡ ይሳቕይ ኣሎ

ጸዕዳ ሓሳዊ ኢዩ = ርኡይ ሓሶት እዩ ዝሕስው

ጽሓይ ሃሪማትና፡ ወቕዳትና= ሓያል ዋዒ ጸሓይ ተሰሚዑና

ጽሕፍቱኡ ኮይኑ= ዕድሉ ኮይኑ

ጽልግልግ ኢሉ = መስዩ

ጽምዲ ብዕራይ ኣለዉዎ = ክልተ ኣብዑር ኣለዉዎ

ጽርይቲ ክም ማይ ንግሆ= ንጽህቲ

ጽኑዕ ሕማም ሒዝዎ ኣሎ= ብርቱዕ ሕማም ሒዝዎ

ጽንጽያ ዓይኑ ከይተንፍረሉ= ብዝኾነ መገዲ ከይትጎድኦ

ጽጋብ ሸንዲሕዎ= ጽጋቡ ምጽዋር ስኢኑ

ጽፋዕ ኢዩ ዝኣኸለ እንጀራ ኣይኣኸሎን እዩ= ጉኑፍ እዩ፡ ኣይጸግብን እዩ

ጽፋዕ= ዘይርጉእ= ዘይህዱእ

ጸሙ እናሓደረ ቤት ሰሪሑ= እናተሸገረ ቤት ኣጥርዩ

ጸር ኣውዲቓትሉ = ሓላፍነት ኣሰኪማቶ

ፈ

ኣባይትና ፊተፊት እዩ= መንጽረ መንጽር እዩ

እከይ ክፍሕስ = ተንኮል ክውጥን

እገለ ፈትራኽ እዩ= ጽኑዕ ኣይኮነን

እገለ ፈኩስ እዩ = ህዉኸን ክብሩ ዘይሕልውን እዩ

ከም ቁርን ኣስሓይታን እያ ትፈርሖ= ኣዝያ እያ ትፈርሖ

ካብ ዝፈራሕክዎ ኣይወጸእኩን= ዝፈራሕክዎ ተፈጺሙ

ካብ ድፋዖም ፈልከት ኣይበሉን= ጸኒዖም ኣለዉ፡ ኣይተነቓነቓን

ዝገብርካለይ ፋል ኮይኑ= ዝበልካዮ ነገራት ኣብ ህይወተይ ተፈጺሙ

ፈላጊ ነገር = ናግራም

ፈሳሽ ሰለ = አስወንወነ

ፈጣሪ ኢዱ አንቢሩሉ = ፈጣሪ ርግኣት፣ ዓቕሉ፣ ህድኣት ሂብዎ

ፋሽ ጭንግራሽ አትዩዎም = ተበታቲኖም

ፋሽታሪ = ጸዓሪ

ፍርሐ ኣብ ከብዱ አትዩዎ = ብፍርሐ ርዒዱ

ፍቱሽ ኢድ = ለጋሰ፣ ሃያብ

ፍታሽ ከርከር = ናጻ፣ ፍኑው

ፎእ ኢሎም = አዋሪዶም፣ ንዒቕም

ፎእ ጨርቕኻ ፎእ ወርቅኻ ኢላቶ = ፍርሃኒ ኢላቶ